

HIIUMAA TEATAJA

Sündisid uued vallakodanikud

OSCAR MENICHELLI
KATRIIN LUMI SKLAVE

Õnnitleme vanemaid!

Hiiumaa valla väljanne. Tasuta.

November 2019, nr 23

Hiiumaale elama: 28. septembril üle 1000 osaleja

Septembri viimasel nädalavahetusel toimunud esimese Maal Elamise päeva raames külastas Hiiumaal avatud asutusi ja ettevõtteid 1077 inimest, neist vähemalt 111 väljastpoolt Hiiumaad, näiteks Tallinnast, Tartust, Saaremaalt ja Pärnust.

Hiiumaal olid avatud Kõrgessaare lasteaed, Lauka seltsimaja, Kõpu rahvamaja, Kärkla kultuurikeskus ja raamatukogu, nukuteater, Palade põhikool ja loodushariduskeskus, Kuri külaselts laadaga, Pühalepa kultuuri- ja noortekeskus, Suuremõisa lasteaed-põhikool, Hiiumaa ametikool, Käina spordikeskus, raamatukogu ja lasteaed, AS Dagöplast, Kassari rahvamaja ja kodukohvik Hõng, Orjaku külamaja, Emmaste raa-

matukogu, põhikool ja lasteaed, Sõru muuseum, Sõru külaselts laadaga, Valgu seltsimaja ja Kuriste seltsimaja.

Programmi osana toimusid ka Sõru regatt ja Tahkuna maastikujooks, mis tõid lisaks 150 osalejat nii Hiiumaalt kui kaugemaltki.

Maal Elamise päeval külastas üle Eesti 36 omavalitsuse asutusi, külamaju, ettevõtteid ja sündmusi ligi 17 000 inimest. Hiiumaa jõudis külastuste arvuga enimmakülastatud omavalitsuste sekka. Rohkem oli vaid Nõo vallas 2989 ja Lääne-Nigula vallas 2460 külastust.

Suur aitäh kõigile asjaosalistele ja külastajatele!

Kuri koolimajas ja traditsioonilisel sügislaadal oli maal elamise päeval päikeseline ning meeleolukas ja rahvast nii Hiiumaalt kui kaugemalt. Foto: Tiit Metsar

Hiiumaa saatkond Tallinnas on veel avatud

Kogu oktoobrikuu on avatud Tallinnas Telliskivi loomelinnakus Hiiumaa saatkond, et tutvustada maailmale meretaguseid maitseid.

Hiiumaised toidutootjad panid

püsti ühise pop-up poe, millele annab ilme Triibuvineer. Kohal on Hõbekala köök, Hiiumaa Köök ja Pagar, Hiiu Gourmet, Lest & Lammas, Hiiumaa Vorst ja Grill, Paavli Koogitare, Lepaniidi mahetalu, Kala ja võrk, HIID, Hiiumaa käsitööjoogid - limonaadid, leedriõie

joogid jt

Tule Sina ka, et mekkida meie kohalikku toitu ja tooraineid, tunda uhkust Hiiumaa ettevõtjate üle ning tutvustada meie toitu ja tegijaid sõpradele-tuttavatele!

Saatkond on avatud oktoobri lõpuni.

Foto: Ave Maria Möistlik

Oktoobris tähistas oma 60. sünnipäeva Erkki-Sven Tüür – Hiiumaa helilooja, kelle Hirmuste metsade ja mere vahel kirjutatud hingelist, võimsat muusikat teatakse ja mängitakse üle maailma.

Aitäh, et oled Hiiumaal! Südamlikku sünnipäeva!

Sünnipäevaks vormi – tule matka Korbi!

Hiiumaa valla sünnipäevapidustused tipnevad laupäeval jõukohase matkaga Kõpus Korbi mägedes.

Kogunemine on laupäeval, 26. oktoobril kell 10 Suurepsi bussipeatuses Kõpu–Ristna maanteel. Matk kulgeb 4 km peamiselt mööda metsateid, kus avastame müstilisi Korbi mägesid, vaatega Kõpu tuletornile. Jõuame Kaleste õpperajale ja seikleme Tõnu Õnnepalu „Paradiisi“ radadel. Matkajuht on Inna Lepik Muku matkaklubist.

Matk lõppeb RMK Kaleste telkimisalal, kus sünnipäeval osalejatele pakutakse suppi, kringlit ja teed. Hoiame keskkonda: palun võta kaasa oma kauss, lusikas ja kruus. Matkale soovime võtta kaasa veepudeli. Tule ja tähistame koos Hiiumaa valla sünnipäeva!

Vallavalitsus väljasõiduistungil Kõpu õppekohas

Oktoobri algul kohtusid valla juhtkond ja Kõrgessaare osavalla hallatavate asutuste juhid Kärkla põhikooli Kõpu õppekohas. Õpetaja Sveta Reinmets tutvustas õppekoha kompleksi ja õpilaste igapäevaseid toimetusi. Hiiumaa sotsiaalkeskuse juht Riho Rahuoja näitas hubase Kõpu pansionaadi ruume. Seejärel istuti maha ühiseks infovahetuseks, millele järgnes vallavalitsuse istung.

Vallavalitsus teeb regulaarselt istungeid erinevates Hiiumaa piirkondades, et kõik valitsuse liikmed saaksid vahetu ülevaate erinevates osavaldades asuvate asutuste olukorrast ja väljakutsetest.

Lasteaiatasu ühtlustamine loob võrdsed tingimused

Vallavalitsus tegi volikogule ettepaneku kehtestada Hiiumaal ühtne lasteaiatasu, millele ei lisandu toiduraha: pere ühe lapse eest oleks osalustasu 30 eurot, teise lasteaias käiva lapse eest 25 eurot ning alates kolmandast lapsest täiendavat osalustasu ei ole. Lisaks kvalifitseerub lasteaias osalustasu tuludeklaratsiooni esitamisel lapsevanema koolituskuluna, millest kuulub tagastamisele 20%: seda tagastust arvesse võttes jääb tegeliku osalustasu suuruseks 30 euro asemel igakuiseks 24 eurot. Kui volikogu võtab eelnõu vastu, hakkavad uued hinnad kehtima 1. jaanuaril 2020.

Muutused teevad tingimused üle Hiiumaa võrdseks ja selgemaks: igakuine väljaminek lasteaiateenusele on kindel, ette teada konkreetne summa ning alates pere teisest lapsest lisandub ka soodustus osalustasu summas.

Lapsevanemal on võimalik anda märku, millisel perioodil laps puhkab ja ühe kuu eest osalustasu maksmata ei pea. Lapse puudumisel mõjuval põhjusel kauem kui üks kuu, oleks lasteaias direktoril samuti õigus teha otsus osalustasust vabastamise kohta.

Miks just niisugune süsteem? Vallavalitsuse haridus- ja kultuuri- osakonna selle aasta üheks ülesandeks oli selgitada välja, kuidas ühtlustada lapsevanemate lasteaiakulutused selliselt, et peredele üle Hiiumaa oleks tasu osas võrdne kohtlemine. Valminud eelnõu on kompromiss, mis sündis koostöös lasteaiadirektorite ja hoolekogudega ning mida arutab edasi volikogu. Uue plaani kohaselt oleks lapsevanemal võimalik oma kulutusi lasteaiateenusele kindla summa ulatuses igakuiseks planeerida. Sama pere teise lapse osalustasu soodustus kehtis seni Kärkla, Kõrgessaare ja Käina lasteaias; uues eelnõus arvestatakse mitme lapsega pere lasteaiateenuse kulutustega ning kohaldatakse soodustust kuni 0-osalustasuni alates kolmandast lasteaialapsest peres. Kindlasti on see lastega peredele oluline teadmine.

Kas Kärkla ja Kõrgessaare lasteaias seni kehtinud eelkooliealiste laste soodustus plaanitakse kaotada? Tõsi on, et sellist soodustust uus kord ette ei näe. Samas Emmaste, Käina, Suuremõisa ja Palade lapsevanematel polnud ka seni sellist soodustust ning uue korra eesmärk on teha tingimused üle Hiiumaa võrdseks. Kui arvestada ka tulumaksutagastust, hakkavad ka Kärkla ja Kõrgessaare koolieelikute lapsevanemad maksmata igakuiseks 24 eurot.

Tagasiside ja ettepanekud on väga oodatud valla haridus- ja kultuuri- osakonna juhatajale: karin.kokla@hiiumaa.ee.

Karin Kokla

valla haridus- ja kultuuri- osakonna juhataja

Vallavolikogu istungilt

Hiiumaa vallavolikogu istung toimus 17. oktoobril kell 15-20.15 Kärklal vallamajas.

Umbusalduse avaldamine

Hääletati eelmisel istungil kaheksa volikogu liikme poolt esitatud avaldust volikogu esimehe Aivar Viidiku umbusaldamiseks. Eelnõu ei leidnud toetust.

Pikaranna detailplaneeringu koostamise algatamine, keskkonnamõju strateegilise hindamise mitteamalgatamine

Emmaste maaspetsialist Pilvi Post tutvustas eelnõud, millega oli ettepanek algatada detailplaneeringu koostamine Õngu külas asuval Pikaranna katastriüksusel. Detailplaneeringu algatamise eesmärkideks on sihtotstarbe muutmine: 5% ärimaa (majutusehitiste maa) ja 95% maa- tulundusmaa; hoonestusala ja ehitusõiguse määramine majutus- ja teenindushoone ning sellega seotud abihoonete tarbeks; infrastruktuuri määramine; üldplaneeringu muutmine: üldplaneeringujärgse ehituskeelvööndi vähendamine. Otsus võeti vastu ühehäälselt.

Pühalepa Vallavolikogu 27.06.2017 otsuse nr 24 „Detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise“ muutmine (Tikka-Ville)

Pühalepa maaspetsialist Mai Julge tutvustas eelnõud, millega palub huvitatud isik vähendada detailplaneeringuala, kuna detailplaneeringut ei ole vaja koostada alal, kus ei kavandata ehitustegevust. Otsus võeti vastu ühehäälselt.

Välireklaami paigaldamise eeskiri

Vallavalitsuse liige Monika Pihlak tutvustas eelnõud, millega kehtestatakse nõuded välireklaami avalikustamise viisile ja kohale ning reguleeritakse teabe paigaldamine ja eemaldamine

Hiiumaal. Eelnõu saadeti teisele lugemisele.

Hallatava asutuse moodustamine ja põhimäärus

Spordi- ja terviseedenduse spetsialist Martina Martinson tutvustas eelnõud, mille eesmärk on luua uus hallatav asutus, mis on käibemaksukohuslane ja mille alt hakatakse ehitama uut spordikeskust ja samuti haldama teisi spordirajatisi: Paluküla spordikeskust ja spordikooli rajatisi. Otsustati moodustada hallatav asutus Hiiumaa Sport ja kinnitada selle põhikiri.

Hiiumaa valla koolieelses lasteasutuses lapsevanema poolt kaetava osalustasu kehtestamine

Haridus- ja kultuuri- osakonna juhataja Karin Kokla tutvustas eelnõud, mille kohta on täpsem selgitus kõrval asuvas loos. Eelnõu saadeti teisele lugemisele.

Hiiumaa valla arengukava 2035+ muutmine (eelarvestrateegia)

Rahandusosakonna juhataja Inge Elissaar tutvustas eelnõud, millega muudetakse eelarvestrateegiat. Otsus võeti vastu.

Vajaku detailplaneeringu osalise kehtetuks tunnistamine

Vallavalitsuse liige Üllar Laid tutvustas eelnõud: kinnistu omanik esitas avalduse tunnistada Vajaku maaüksuse detailplaneering osaliselt kehtetuks. Otsus võeti vastu ühehäälselt.

Kärkla Osavalla Valitsuse hallatava asutuse Hiiu Valla Raamatukogu ümberkorraldamine, Kõrgessaare Raamatukogu põhimäärus, Emmaste Raamatukogu põhimäärus, Käina Raamatukogu põhimäärus, Kärkla Raamatukogu põhimäärus, Palade Raamatukogu põhimäärus, Hellamaa Raamatukogu põhimäärus ja Suuremõisa Raamatukogu põhimäärus

Kultuurispetsialist Anu Tamme- aru tutvustas eelnõusid, mille

kohta on täpsem selgitus all asuvas loos. Otsused võeti vastu ühehäälselt.

Kärkla Osavalla Valitsuse hallatava asutuse Hiiu Valla Kultuuri ja Vaba Aja Keskus ümberkorraldamine, Kõrgessaare Vaba Aja Keskuse põhimäärus ja Kärkla Kultuurikeskuse põhimäärus

Kultuurispetsialist Anu Tamme- aru tutvustas eelnõusid, mille kohta on täpsem selgitus all asuvas loos. Otsused võeti vastu.

Kärkla Noortekeskuse põhimäärus

Vallavalitsuse liige Lauri Preimann tutvustas eelnõud, mille kohta on täpsem selgitus all asuvas loos. Eelnõu saadeti teisele lugemisele.

Elamuskeskuse Tuuletorn põhimäärus

Vallavalitsuse liige Omar Jõpiselg tutvustas Elamuskeskuse Tuuletorn põhimäärust. Otsus võeti vastu.

Projektis „Hiiumaa PATEE programm 2020-2023“ osalemine ja varalise kohustuse võtmine

Reili Rand tutvustas projekti ja selle eesmärgi: noorte ettevõtlikkuse edendamine, ettevõtjate konkurentsivõime tõstmine ning Hiiumaa kohaturundus. Otsus võeti vastu.

Varalise kohustuse võtmine (Rõõmu allikas MTÜ)

Reili Rand tutvustas eelnõud, mille eesmärgiks on tagada projekti „Hiiumaa Lastevanemate Kooli tegevused aastatel 2020-2022“ kaasfinantseering summas 45 000 eurot. Otsus võeti vastu.

Pühalepa Vallavolikogu 23.3.2010 määruse nr 5 „Palade Põhikooli põhimäärus“ muutmise

Vallasekretär Helen Härmsen tutvustas, et tegemist on tehnilis- keelelist laadi muudatustega. Otsus võeti vastu.

Volikogu järgmine istung toimub 21. novembril.

Kärkla ja Kõrgessaare asutused on taasiseisevumas

Volikogu võttis viimasel istungil vastu otsused, et uuest aastast hakkavad eraldi toimima Kärkla kultuurikeskus ja Kõrgessaare vaba aja keskus ning Kärkla lin- naraamatukogu ja Kõrgessaare raamatukogu.

Miks nii? Hiiumaa vald on arengukavaga võtnud eesmärgiks tõhusalt toimiva ja optimaalse struktuuriga omavalitsuse. Sellest eesmärgist tulenevalt analüüsis haridus- ja kultuuri- osakond, kas kultuurikeskused, noortekeskused ja raamatukogud toimivad Hiiumaa eri piirkondades parimal võimalikul moel. Siht on luua selge ja ühetaoline süsteem, mis samas arvestaks piirkondade eripärade ja vajadustega.

Arutelud asutuste ümberkorraldamise küsimuses toimusid pea poole aasta jooksul kultuuri- ja vaba aja keskustes, raamatukogudes ja noortekeskustes, juhtide

vahel, nõukogudes ja hoolekogudes, samuti noortevolikogus ja osavallakogudes. Võimalikud variandid aruteludes olid: jätkata senisel moel, valida valdkondlik või piirkondlik juhtimine. Osavaldade loogikast lähtuvalt on nüüdseks selge vallavalitsuse ettepanek volikogule: tugevdada asutuste piirkondlikku toimimist ja teha muudatused vastavalt.

Hiiu valla kultuuri ja vaba aja keskus on soovinud ühendasutuse tegevuse lõpetamist ja jätkamist piirkondlike asutustena. Vallavalitsuse ettepanek volikogule on lahutada asutus Kärkla kultuurikeskuseks ja Kõrgessaare vaba aja keskuseks.

Hiiu valla raamatukogu jagatakse kaheks asutuseks: Kärkla lin- naraamatukogu ja Kõrgessaare raamatukogu, millel on ka Lauka haruraamatukogu ja Kõpu teeninduspunkt.

Hiiumaa noorsootöö keskuse ümber kujundamise eelnõu läks teisele lugemisele. Muudatuse peamine argument on, et kõik Hiiumaa noorsootöötajad ei tunne, et saavad osa maakondlikust toest. Lisaks tekitab segadust Hiiumaa noorsootöö keskuse nimi. Ettepanek on nimetada asutus Kärkla noortekeskuseks, millel on tegevuskoht ka Kõrgessa- ares. Lisaks plaanib vallavalit- sus teha novembrikuu volikogu istungiks ettepaneku muuta vallavalitsuse struktuuri ja tuua noorsootöö koordinaator koos kõigi maakonnaüles- te ülesanne- tega haridus- ja kultuuri- osakonna koosseisu. Ettepaneku selleks on teinud Hiiumaa noorsootöötajad. Sarnaselt korraldavad valdkonna arengut ja koostööd juba haridusspetsialist, kultuurispetsialist ja spordispetsialist.

Ümberkorraldustega ei lähe kulud valla jaoks suuremaks.

Tohvri hooldekodu juhib Pirje Lehtmaa

Sihtasutuse Hiiu Maakonna Hooldekeskus Tohvri uus juhatuse liige on 15. septembrist Pirje Lehtmaa. Lehtmaa on lõpetanud Tallinna ülikooli sotsiaaltöö erialal. Lisaks on ta end täiendanud personalijuhtimise, müügi ja turunduse alal ning õppinud Tallinna ülikoolis kunstiteraapiat.

Lehtmaa varasemad töökogemused on olnud erasektoris ja seotud inimestega töötamise või juhtimisega. Oma tugevuseks peab ta koostööle orienteeritust, mida nimetab olulisena ka Tohvri hooldekodu juhtimisel.

Lehtmaa eesmärgiks uuel töökohal on säilitada toimiv soe ja kodune õhkkond. Lähituleviku sihiks on hooldekodu laiendamise plaani ellu viimine.

Hooldekodu uuele juhile meeldib Hiiumaa

väga. Tohvri juhina ametisse asumiseni, viimased 18 aastat oli ta suvehiiulanlane.

Tere tulemast, Pirje!

Hiiumaad külastas Jaapani saarteorganisatsioon

Oktoobri keskel väisas Hiiumaad Jaapani saarteorganisatsiooni delegatsioon, kes tuli tutvuma Eesti saarte eluoluga.

Külalisi võtsid vallamajas vastu vallavolikogu esimees Aivar Viidik, SA Hiiumaa Sadamad juht Sven Kriggulson ja sotsiaaltöös-petsialist Kairi Priit. Aivar tutvustas saare omavalitsussüsteemi, eelarvet, majandust, arengukava ja -projekte. Sven tutvustas Hiiumaa sadamate ajalugu, viimaste aastate suuri investeeringuid ja arenguid ning sadamate kui Hiiumaa väravate olulisust. Kairi rääkis sotsiaalvaldkonna toetustest ja teenustest.

Seejärel liikusid külalised Hiiumaa tarbijate ühistusse, kus juhataja Kaja Antons tutvustas Hiiumaa Köök ja Pagari tootmist ja tegemisi. Jaapanlastele pakkus kohaliku ettevõtlusega vahetult tutvumine suurt huvi.

Pärastlõunal võtsid turismiinfo-keskuses Jaapani külalisi vastu turismiinfo-petsialist Kersti Viil ja turismi- ja turundusspetsialist Anne-Ly Torstensson, kes rääki-

Foto: Anne-Ly Torstensson

sid saare turismimajandusest- ja poliitikast, väärtuspõhisest ja jätkusuutlikust turismist ning elu- ja külastuskeskkonna omavahelisest suhtest. Seejärel viisid Kersti ja Anne-Ly külalised Kärkla ringkäigule, et jaapanlased saaksid Hiiumaa elukeskkonna, ettevõtete ja arenguobjektidega tutvuda värskes sügisese õhus jalutades. Võõrustajad jalutasid

külalistega kooli ja nukuteatri juurest läbi linnapargi, kus näitasid ka Kärkla kirikut. Hausma välisjõusaali juurest liiguti Kärkla sadamasse ja edasi Rannapaargusse. Tagasiteel kesklinna poole nägid külalised sotsiaalkeskuse ehitusjärgus erihoolekodu ja lasteaeda ning astusid sisse ka Kristi Kuurme keraamikakotta ning ringkäik lõppes keskväljakul.

Vallavalitsuse istungitelt

Otsustati tunnistada Kärkla Keskväljaku ümberehitamise riigihankes edukaks ASi Merko Ehitus Eesti esitatud soodsaim pakkumus maksumusega 1 873 000 eurot.

Otsustati tunnistada Kärkla teede ja tänavate talihoolde riigihankes edukaks ASi Eesti Keskkonnateenused esitatud soodsaim pakkumus maksumusega 74 610 eurot.

Otsustati korraldada lihthange Paluküla terviserada-de tehislume tootmise süsteemi rajamiseks.

Otsustati kehtestada elukohajärgse munitsipaal-kooli määramise määrus, millega sätestati Hiiumaa vallas põhihariduse omandamiseks elukohajärgse munitsipaal-kooli määramise tingimused ja kord. Elukohajärgsed koolid on Emmaste põhikool, Käina kool, Kärkla põhikool, Lauka põhikool, Palade põhikool ja Suuremõisa lasteaed-põhikool.

Kaasava eelarve hääletamine kestab esmaspäevani

Hiiumaa valla kaasavasse eelarvesse esitatud ettepanekute poolt hääletamine kestab 28. oktoobri õhtuni.

Elektrooniline rahvahääletus toimub www.volis.ee keskkonnas. Hääletada saab ka vallamajades üle Hiiumaa, kus tuleb end identifitseerida isikut tõendava dokumendiga.

Oma hääle saab anda kolme erineva ettepaneku poolt iga vähemalt 16-aastane isik, kelle elukoht on rahvahääletuse ajal Eesti rahvastikuregistri andmetel Hiiumaal. Ettepanekute paremusjärjestuse avalikustab vald 30. oktoobril.

Hiiumaa saadiku särk anti üle Ott Pärnale

Mullu Hiiumaa arenguseminaril Hiiumaa saadikute tunnus-tamise idee välja käinud majandusekspert Ott Pärna käis Hiiumaal talle reserveeritud esimest Hiiumaa saadiku särki vastu võtmas.

Hiiumaa arenduskeskuse kontoris võtsid saadiku vastu vallavanem Reili Rand ja arenduskeskuse juhataja Liis Rimmelg. Arutati Hiiumaa elukeskkonna teemal ja kuidas saart uutele hiidlastele atraktiivseks muuta. Mitmeid häid mõtteid jagas Ott Pärna ka Hiiumaa turundamise ja koostöö valdkonnas, mida peatselt ka Hiiumaa saadikute kaasabil ellu viia proovime.

Hiiumaa saadiku särk on kokku 100 ja nendega tunnustab arenduskeskus tuntud inimesi, kes Hiiumaad oma radadel alati hea sõnaga meeles peavad ja tutvustavad.

Hiiumaa särki on Hiiumaa jaoks disaininud väärtustava taaskasutuse eesvedaja, disainer Reet Aus.

Kärkla on pimedal ajal kauem valgustatud

Kärkla osavallakogu otsustas viimasel koosolekul, et tänavavalgustus läheb üle režiimile, mida vallaelanikud soovisid. See tähendab, et pühapäevast neljapäevani on linnatänavad valgustatud kella 1ni öösel ning reedel ja laupäeval põlevad tänavalambid kogu öö. Valgustid süttivad hämaraanduritega.

Septembrikuu jooksul küsisime vallakodanikelt, millal võiks Kärklal tänavavalgustus põleda. Küsitlusele sai vastata Hiiumaa nutirakenduses või anda oma soovist märku otse Kärkla haldusjuhile. 71 protsenti vastanuist soovis, et valgustid põleksid nädalavahetusel öö läbi. 3. oktoobril kogunenud osavallakogu kiitis mõtte heaks.

Seni ei põlenud valgustid igal ööl kella 1st 5ni. Uue režiimiga alustati 11. oktoobril.

Valminud on Hiiumaa majandusülevaade

Valminud on Hiiumaa majandusülevaade 2018, kus võetakse kokku aasta jooksul Hiiumaa majanduselus toimunud olulised sündmused. Samas on kirjeldatud erinevate majandussektorite aasta suundumusi ja oodatavaid trende tulevikus.

Loe online-versiooni: <http://bit.ly/majandusulevaade2018>

Hiiumaa vallavanem kuulutas välja konkursi vallavanema asendaja* leidmiseks

Hiiumaa vallavanemana on Sul võimalus teha ajalugu ja arendada suurepärases meeskonnas unikaalset Hiiumaad, kus on turvaline, puhas ja rahulik elukeskkond, hästi hoitud elurikkus, saareline elustiil ja omanäoline kultuuriruum.

Ootame Sinult:

- kõrgharidust
- meeskonna juhtimise kogemust
- võimet juhtida suuremahulisi investeeringuprojekte
- head suhtlemisoskust ja koostöövõimet avalike huvide elluviimisel
- B-kategooria juhtimisõigust
- inglise keele valdamist

Kasuks tuleb:

- kohalike olude hea tundmine
- juhtimiskogemus avalikus sektoris
- suhtevõrgustiku olemasolu Eestis ja väljaspool Eestit
- edukad kogemused Euroopa Liidu ja teistest fondidest vahendite taotlemisel

Hiiumaa vald pakub:

- väljakutseid ja vastutusrikast tööd ainulaadses omavalitsuses;
- inspireerivat ja tegusat meeskonda
- tulemusliku töö eest väärikat tasu;
- suurepärast võimalust esindada kõige kaunimat kohta maailmas ja aidata kaasa selle arengule

Lisainfo:

Kandideerimiseks saata digitaalselt allkirjastatud avaldus koos palgasooviga, kinnitus KOKS § 482 nõuetele vastavuse kohta, motivatsioonikiri (max 1800 tähemärki), elulookirjeldus (CV) ja kõrgharidust tõendava dokumendi koopia hiljemalt 31. oktoobriks ekirjaga valitsus@hiiumaa.ee märgusõnaga „vallavanema asendaja konkurs”.

Lisainfo: Reili Rand, Hiiumaa vallavanem, tel +372 5647 9773, reili.rand@hiiumaa.ee

*vallavalitsuse liige, kes täidab ajutiselt äraoleva vallavanema ülesandeid

Arenguseminaril tunnustati ettevõtjaid

„Aasta tegija” tiitlit võtsid vastu Tuuli Tammla ja Oliver Kivi. Foto: Irina Tammis

10. oktoobril Suuremõisa lossis toimunud Hiiumaa arenguseminaril osalejad kuulasid põnevaid ettekandeid ja tunnustasid parimaid Hiiumaa ettevõtjaid.

Arenguseminari avaettekandes andis Swedbanki ettevõtete panganduse juht Liisi Himma ülevaate majandustrendidest, millega ettevõtjatel oleks kasulik arvestada.

Järgnenud ettekandja Signe Ventsel OÜst Brandoon jagas teadmisi, mis on persoonibränd, kes on brändisaadikud ja kuidas

on võimalik seda ettevõtluse edendamisel kasutada. Kõlama jäi mõte, et tugev persoonibränd annab ettevõtjale võimaluse eristuda ja saavutada sellega konkurentsieelis.

Paneeldiskusioonis osalesid ettevõtjad Elmo Harjak, Andrus Ilumets ja Kulvo Pendra, kes arutlesid selle üle, milline on ja milliseks saab Hiiumaa.

Vallavanem Reili Rand tänas Hiiumaa ettevõtjaid ja kutsus üles jätkuval heale koostööle, et hoida Hiiumaa lippu kõrgel.

Seejärel tunnustati sel aastal esile toodud tublisid Hiiumaa ettevõtteid. Sel aastal oli uus avalikkusse kaasamine ettepanekute esitamisel ja hindamiskomisjoni moodustamine tiitli saaja otsustamiseks. Lisandus ka uus tunnustuse kategooria „Hiiumaa mainekujundaja”.

Edu ning õnnestumisi kõikidele ettevõtjatele! Hiiumaa arenduskeskus tänab võõrustajaid, osalejaid, meeskonda.

Parimad Hiiumaa ettevõtjad 2018

„2018. aasta alustaja” tunnustuse sai kalapüügiga ja kala väärindamisega tegelev ettevõtte OÜ Koslapesa. Nomindeeritud oli veel 2017. aasta tunnustuse saanud IWeld OÜ.

„2018. aasta investeerija” auväärne tiitel omistati OÜ-le Männaka, kes investeeris mahepõllumajanduslikult peetavate piimalehmade robotlauda valmimise 1,8 miljonit eurot. Nominendid olid HMPK OÜ (1,2 milj EUR), HTÜ kontsern kokku (0,9 milj EUR), AS DAGÖPLAST (0,8 milj EUR).

„2018. aasta tegija” tippu troonis merekala püügi, kalatoodete valmistamise, püüniste valmistamise ning kala, kalatoodete ja kalastustarvete jaemüügiga tegelev ettevõtte OÜ Stonefish. Nominendid olid Korrashoid OÜ, AS Dagöplast, AS M ja P Nurst, HMPK OÜ, DAGOpen OÜ ning TÜ Hiiumaa Tarbijate Ühistu.

Tunnustuse „Hiiumaa ettevõtluse sõber 2018” võttis vastu ettevõtja ja väga pikalt Hiiumaa ettevõtjate huvide eest seisja – Tanel Malk. Nominendid olid André Abner ja Sander Kopli.

„Hiiumaa mainekujundaja” tunnustuse pälvis jõulise arenguga silma paistnud Hiiumaa Köök ja Pagar OÜ. Nominendid olid veel AS Dagöplast ja DAGOpen OÜ.

Tiitliga „Kogukonna tegija 2018” pärjati olulise panuse eest saare kogukonnale MTÜd Kohvikutepäev. Nominendid olid veel Hiiumaa Köök ja Pagar OÜ, MTÜ Kassari Hõng, MTÜ Jaanika Jalgpallikool, MTÜ Soonlepa Arenduskeskus, MTÜ Orjaku Külaselts, MTÜ Hiiumaa Käsitööselts, MTÜ Hiiumaa Loovisikute Vabaühendus HiKu (Nelja Nurga galerii), Hiiumaa Merepääste Selts MTÜ, Luidja Tsirkusetalu, MTÜ Baabad.

Hiiumaa Ettevõtjate Liit andis välja traditsiooniliselt kaks tunnustust.

Tiitliga „Aasta tegu” soovib liit tuua esile neid tegusid, millel on eelneval aastal olnud nii maakonna kui ettevõtlussektori jaoks oluline roll. 2018. aasta teo tiitel omistati veeteede ametile Rukki kanali süvendustööde eest.

Tiitliga „Väike ja visa” pärjatakse väikeettevõtteid, kelle käibenumbrid ei ole võrreldavad suurte ettevõtetega ning kelle igapäevane tegutsemine võib olla üsna märkamatu, kuid kelle tooted ja teenused on väga vajalikud nii teistele ettevõtjatele kui elanikkonnale. 2018. aasta tiitel „Väike ja visa” omistati OÜ-le Wattampex.

Ehitisregistris andmed korda I. jaanuariks 2020

Ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse kohaselt peavad kõik, kelle kinnistutel asuvad hooned, järgmise aasta 1. jaanuariks korraldama ehitusregistris oma andmed. Selle käigus peavad registrisse olema kantud kõik üle 20 m² ehitisealuse pinnaga hooned ja parandatud olemasolevad andmed.

Palume kõikidel vallaelanikel kontrollida oma kinnistul asuvate hoonete seaduslikkust (ehitusloa ja kasutusloa olemasolu) ja kas need on ehitusregistrisse kantud. Kontrolli siit: www.ehr.ee

Üldjuhul on ehitusregistris andmete korraldamiseks vaja ehitiste asendiplaani ja jooniseid. Lisaks tuleb täita vormikohane andmete esitamise teatis iga hoone kohta. Vajalikud blanketid leiab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi veebilehelt www.mkm.ee/et/eesmargid-tegevused/ehitus-ja-elamumajandus/ehitisregister

Ehitusregistri korrektsed andmed on hädavajalikud näiteks hoonete ohutuse hindamiseks, samuti kasutavad andmeid kindlustusettevõtted ja pangad.

Täpsem info: vald.hiiumaa.ee/ehitisregistri-andmed ja Hiiumaa valla ehitusspetsialistidelt:

Kärdla ja Kõrgessaare osavald Triin Masing 506 4565, triin.masing@hiiumaa.ee

Käina osavald Veronika Kaevandes 462 2882, veronika.kaevandes@hiiumaa.ee

Emmaste osavald Pilvi Post 462 2445, pilvi.post@hiiumaa.ee

Pühalepa osavald Reet Nisumaa 463 6846, reet.nisumaa@hiiumaa.ee

Septembri lõpus peeti sotsiaalkeskuse erihooldekodu ehitajate tunnustamiseks sarikapidu.

Kärdlasse ehitatakse Hiiumaa sotsiaalkeskuse uue hoonekompleksi esimese etapina erihooldekodu 20-le raske, sügava või püsiva psüühikahäirega inimesele.

Hooldekodu ehitab AS Eston Ehitus ja tööd edenevad jõudsasti.

Ehitus algas 9. mail ja valmib 1. juuliks 2020. Uus hooldekodu avatakse 1. septembril 2020.

Foto: Liina Siniveer

Kasside steriliseerimine ja kastreerimine

Hiiumaa vallavalitsus ja loomaarstid Maie Vikerpuur, Ly Kokla ning Hiiumaa Loomakliinik korraldavad novembrikuus soodustingimustel kasside steriliseerimise ja kastreerimise.

Emase kassi steriliseerimine maksab omanikule 45 eurot ja isase kassi kastreerimine 25 eurot.

Täpsem info ja registreerimine iga loomaarsti juures:

Loomaarst Maie Vikerpuur, tel 521 7313

Loomaarst Ly Kokla, tel 522 8920

Hiiumaa loomakliinikus: Maris Kriggulson, tel 524 1274

Kärdla Hausma tee ujumiskohas võeti välja ujumissild. Sügistuuled, tõusnud veetase ja kõrgedained on silda kahjustanud, mistõttu viiakse see talvekorterisse parandusse ja uut hooaega ootama.

Rahvaralli toob liikluspiirangud

Hiiumaa rahvaralli on rahvarallihooaja viimane etapp, mis toimub Hiiumaa teedel 8.–9. novembril.

Kahepäevane võistlus algab reedel, 8. novembril Kärkla kesk- väljakult, kust kell 17 stardib esimene võistlusauto. Esimesel päeval sõidetakse neli lisakatset, neist kaks Kärkla linnas. Teise päeva kaheksa lisakatset kulgevad Hiiumaa kruusastel teedel. Võistlustrassi pikkus kokku on veidi üle 230 km, millest lisakatseid 51 km. Pikim lisakatse on pisut üle 7 km.

Hiiumaa rahvaralli ajal on kiirskatseteks suletud järgmised teelõigud:

R, 8. novembril

Kell 16.20–21.50 Hiessaare: Hiessaare tee.

Kell 16–23 Kärkla linn: Kärkla linna tänavad vastavalt lisatud skeemile.

L, 9. novembril

Kell 7.20–12.35 Rebasefarm: Rebasefarmi tee, Andrusse tee,

Tõnise tee, Väetisekuuri tee, Palade-Tubala tee Kullipesa tee ristmikust Rebasefarmi tee ristmikuni, Sakla-Loja tee Karjääri teeni, Ala tänavast Sakla-Loja ja Andrusse tee vaheline lõik.

Kell 7.40–13 Kerema: Papsi tee, Kerema tee, Printsistest Lihala ja Kerema tee vaheline lõik.

Kell 13–17.50 Tubala: Määvli-Tubala tee.

Kell 13.30–18.20 Partsi: Sakla-Loja tee Loja-Nõmba tee ristmikust kuni Sakla tee ristmikuni, Sakla tee, Partsi karjääri tee Sakla tee ristmikust kuni Tõnise teeni.

Võistluskeskusena on liikluseks suletud Kärkla keskvaljak reedel, 8. novembril kl 10st kuni laupäeva 9. novembri kl 21ni. Sissesõidu piirang keskvaljakule on alates Pritsumajast, Rookopli tänaval alates Rookopli Lilleärist, Põllu tänaval alates päevakeskusest ja Uue tänava algusest.

Hiiumaa rahvaralli korraldajad vabandavad võimalike ebamugavuste pärast ja tänavad mõistva suhtumise eest!

Foto: Harda Roosna

Muuseumijuhina jätkab Toomas Kokovkin

SA Hiiumaa Muuseumid juhina jätkab teisel viieaastasel ametiajal Toomas Kokovkin.

Muuseumi nõukogu esimees Marju Niinema rääkis, et nõukogu pidas Kokovkini nägemust tugevaks, kuna see oli läbimõeldud ja kindlate eesmärkidega. „Nõukogu hindab Toomase sihikindlust: kui ta midagi endale eesmärgiks on seadnud, siis selle poole ta ka püüdleb,“ ütles Niinema ja kiitis Toomase saavutatut: „Viimaste aastate jooksul on uuenenud nii Kassari kui ka Tobiase püsinäitus

ning teadlikumalt on arendatud teadmuspõhist lähenemist, st koostööd erinevate organisatsioonidega, et jagada muuseumis olevaid laiapõhjalisi teadmisi.“

Sihtasutuse juhi konkurss kuulutati välja juunis ja tähtjaks, 2. septembriks laekus kaks soovivavaldust. Niinema lisas, et nõukogu arvestas oma otsuse tegemisel, et tegevjuhina on Toomasel muuseumi visiooni kirjutamisel eelis ja väljast tulijal ei saaks olla nii kindlat nägemust, kuid siiski osutus Toomas tugevaks ka teistelt omadustelt.

SA Hiiumaa Muuseumid nõukogusse kuuluvad lisaks Marju Niinemaale veel Dan Lukas, Kaidi Meristo, Sander Kopli, Karin Kolla ja Aivar Viidik.

Sihtasutuse Hiiumaa Muuseumid eesmärgiks on koguda, säilitada ja vahendada Hiiumaa kultuuripärandit ning tugevdada meie saare kultuuri-, hariduse- ja turismialast konkurentsivõimet. Hiiumaa muuseumil filiaaleid on Pikk maja Kärklal, Kassari ekspositsioonimaja, Mihkli talumuuseum, Rudolf Tobiase majamuuseum ja Mihkel Kiibuse Kroogi talu.

Paluküla terviseradadel seati sihte

Oktoobri algul toimus Paluküla terviseradade strateegiapäev, kus erinevad terviseradadega seotud organisatsioonid said kaasa rääkida, milliseid võimalusi nad Palukülast ootavad.

Osalesid valla haridus- ja kultuuriosakonna, Pühalepa osavalla, SA Eesti Terviserajad, Hiiumaa jooksupäri, Hiiumaa orienteerujate klubi, spordiklubi Dagö DG, RMK, kehalise kasvatuse ainesektsiooni ja Hiiumaa spordiliidu esindajad, kes otsisid vastust küsimusele, kuidas teha Paluküla aastaringseks ja mitmekülgseks tervisespordikeskuseks ja innustada inimesi rohkem liikuma koos peredega ja vabas õhus.

Paluküla terviseradasid arendatakse, et jõuda kunstlume tootmiseni – siis saab talviti suusamäe parklast alguse kunstlumega kaetud ja valgustatud suusarada. Tehislume tootmise süsteemi rajamise hanke tähtaeg on reedel ja seejärel selgub, kas lund saab hakata tootma juba sel aastal. Palukülla rajatakse veereservuaar, vee- ja elektri torustikud, hüdrandid ja valgustus. Kunstlund saab hakata tootma sobivate ööpäevaringsete külmakraadidega. Kultuuriministeerium rahastab Paluküla terviseradade arendamist aastatel 2019–2022 igal aastal 40 000 euroga ja samaväärselt panustab ka vald.

Hiiumaal asuvad Leemeti ja Paluküla terviserajad ning need on avatud ööpäevaringselt. Rohkem infot Eesti terviseradade kohta: www.terviserajad.ee

Kärkla–Paluküla äsja valminud 2,2 km pikkune valgustatud kergliiklustee algab Kärkla linna piirilt Rehemäe teelt ja suundub suusamäe parklani. Lumevabal perioodil on oodatud jalutajad, jooksjad, rulluisutajad, rattaga sõitjad. Kui looduslikud tingimused võimaldavad, siis saab selle kasutusele võtta ka valgustatud suusarajana. Asfalteeritud teega paralleelselt rajatakse multšikattega pinnasetee.

Foto: Liina Siniveer

**Vaata jäätmekorralduse infopäevade
ajakava lk 12**

Mis muutub jäätmekorralduses uuel aastal?

Uuest aastast hakkab Hiiumaal toimima uus kinnistupõhine jäätmete ära andmine. Korraldatud jäätmeveoga liitumine on kohustuslik. Korraldatud jäätmeveoga saab ära anda kodumajapidamistes, ettevõtetes ning asutustes tekkinud jäätmeid:

- segaolmejäätmed,
- pakendijäätmed,
- biolagunevad köögi- ja sööklajäätmed ning aia- ja haljastusjäätmed,
- suurjäätmed.

Kohustuslik on kodust prügiautoga ära anda olmejäätmeid.

Pakendi, biojäätmete ja suurjäätmete ära andmine kodust või asutusest on tasu eest. Pakendite tasuta ära andmise võimalus jääb samuti alles, kuid avalikke konteinereid hakatakse tuleval aastal järk-järgult vähendama. Igasse osavaldale tuleb üks suurem

pakendipunkt, kuhu lisaks segapakendi konteineritele tuleb ka paber- ja kartongpakendi, klaasi, vanapaberi ning kasutuskõlbmatute riiete konteiner.

Palume pakendipunktis eraldi konteineritesse panna pappkastid ja -karbid (paberi- ja kartongpakendijäätmed) ning teise vanapaber: ajakirjad, ajalehed jm makulatuur.

Uuest aastast ei tohi kodudest ära antava pakendi hulka ega avalikes kogumiskohtades segapakendi hulka panna klaasi, kuna pakend pressitakse hiljem jäätmejaamas kokku ja nii rikuks klaas ära muu pakendi taaskasutamise. Klaasi kogumismahutid pannakse pandipakendeid vastu võtvate kaupluste juurde, et oleks mugav ühes kohas vabane da nii pandimärgistusega klaasist kui ka ilma pandimärgistusega klaasist. Klaasikonteinerid jäävad

ka avalikesse pakendipunktidesse.

Hiiumaa valla soovitus kogu saare kinnistuomanikele on, et võimalusel võiks kõik oma biojäätmed kompostida. Kompostimine on keskkonnasäästlik ja sellega võib vähendada enda pere prügi lausa poole võrra. Kui kinnistuomanikul on võimalus nõuetekohaselt kompostida toidu-, aia- ja haljastusjäätmeid, ei ole kohustus neid tuleval aastal jõustuva korraldatud jäätmeveoga ära anda.

Korralikke, terveid, puhtaid riideid hakkab uue aasta kevadest kokku lepitud aegadel kogumisringidel kokku koguma MTÜ Uuskasutus kaubik.

Lepingud veel sel aastal

Hiiumaa valla korraldatud jäätmehanke võitis AS Eesti Keskkonnateenused, mis hakkab uue jäätmekorralduse järgi 1.

jaanuarist 2020 aastal Hiiumaal jäätmeid vedama. Iga kinnistuomanik, korteriühistu või asutus saab vedajaga sõlmida just enda vajadustest lähtuva ja sobiva lepingu, mis on kooskõlas Hiiumaa jäätmehoolduseeskirjaga. Vald innustab inimesi sõlmima ühislepinguid – see tähendab, et leping sõlmitakse naabri või naabruskonnaga mitme peale. Uusi lepinguid saavad kõik Keskkonnateenustega sõlmida alates selle aasta detsembrist ja selleks võtab ettevõtte ise ühendust.

Uuel aastal hakkab Hiiumaal prügi ära vedama kaks autot, kolmas auto on 12 tunni reageerimise kaugusel. Jäätmeid hakkab kokku koguma uus kahekambriline auto, mis saab korraga ära viia kahte liiki jäätmeid. Teine auto on suurjäätmete ära viimiseks.

Vallavalitsus otsib võimalusi, kuidas toetada kinnistuoma-

Sorteerimine hoiab raha kokku

Jäätmete liigiti kogumine on Eestis kohustuslik ning suurt osa tekkivatest jäätmetest saab kodus sorteerida. Et pidurdada jäätmete hulga pidevat kasvu, on jäätmete korralik sorteerimine, ringlusesse laskmine ning võimalik taaskasutamine hädavajalik. Kuna segaolmejäätmeid ei saa taaskasutada, siis on seda sorti jäätmete ära andmine kallim kui liigiti kogutud jäätmete ära andmine. Eeskujulik sortimine vähendab segaolmejäätmete kogust märgatavalt, vähenevad ka segajäätmete käitlemise kulud. Seega annab jäätmete liigiti sorteerimine leibkonnale kokkuhoiu.

nikke uute prügikonteinerite ja kompostrite soetamisel. Selle kohta anname lisainfot esimesel võimalusel.

Hea hiidlane ja Hiiumaa sõber, oleme hoolivad enda ning teiste kogukonna liikmete suhtes! Hoia me üheskoos Hiiumaa puhtana!

Hiiumaa eakad tähistasid oma päeva

29. septembril kogunesid eakad üle Hiiumaa Kärkla kultuurikeskusesse, et Hiiumaa pensionäride ühingu eestvedamisel, et ühiselt tähistada saabu- vat rahvusvahelist eakate päeva, mis on 1. oktoobril.

Tervitasid Hiiumaa pensionäride ühingu esinaine Tiiu Vannas ja Hiiumaa vallavanem Reili Rand. Seejärel oli käes aeg tänuavaldus- teks. Sel korral peeti meele iga osavalla kõige eakamat elanikku.

Peole olid tulnud kõige eakamad kahest osavallast – Liidija Piilberg Pühalepast ja Richard Heinaste Käinast (pildil). Neile, kes kutsu- tustest ei saanud ise kohale tulla, korraldati õnnitluste ja lillede- meenete kätte toimetamine.

Enne õnnitluste üle andmist luges Tiiu Vannas ette iga osavalla kõige eakama elaniku kohta kirja pandud iseloomustused.

Seejärel tutvustas maanteeameti esindaja Solveig Edasi täiendkoo- litust „Väärikas mootorsõiduki- juht“, mille eesmärk on toetada üle 60a vanuseid kogenud juhte,

leida tema sõiduuskuse kitsasko- had ja julgustada koolituse läbi- nuid liikluses aktiivselt osalema. Ta kutsus huvilisi julgelt osalema koolitusel, mis toimus 8. oktoob- ril Hiiumaal esmakordselt.

Meeleolukas pidu jätkus kauni muusika saatel, Sigrid Leigri ja Teet Kääramehe esituses. Ühises rõõmsas meeleolus nautisid osa- lejaid maistvaid sööke-jooke. Pi- dulisi jagus tantsupõrandalegi.

Soovime kõikidele Hiiumaa ea- katele palju kauneid aastaid, tugevat tervist ja elurõõmu!

Aitäh teile, Hiiumaa eakad!

1. oktoobril tähista- takse rahvusvahelist eakate päeva, mil pööratakse tähelepa- nu eakate heaolule ja tunnustatakse nende panust ühiskonda.

Hiiumaa vald tunnustab saare ajaloolist mälu ja tra- ditsioonide hoidjaid – meie imetlusväärseid eakaid. Aitäh, et väärtustate siinset kultuuri!

Hiiumaa eakate teadmishimu teeb silmad ette paljudele noorema- tele! Vanemaealisi hiidlasi ei jäta külmaks ei saare arenguprojektid ega ühiskondlikud teemad pealinnas või kaugemalgi. Vahel võetakse selle nimel ette ka ühiseid väljasõite nii Hiiumaal kui mandril.

Hiiumaa vald kiidab eakate aktiivsust – valla viies päevakeskuses käib nädalas kokku üle 200 väärika. Lisaks käiakse laulu- ja tantsu- ringides, tehakse koos käsitööd ja jagatakse aiatarbuse. Eakad on tublid osalejad ja külastajad maakondlikel sündmustel, tänuväärt publik kontserditel ja teatrietendustel. Pensionärid tähistavad ühiselt tähtpäevi ja sündmusi.

Hiiumaa pensionäride ühenduse eestvedamisel kogunevad saare eakad igal aastal, et ühiselt tähistada eakate päeva.

Hiiumaa osavaldade eakaimad

Pühalepa – LIIDIJA PIILBERG (102a)

On vähe inimesi, kes saavad oma elatud aastaid lugeda kolmeko- halise numbriga. Neid tuleb ette ikka harva. Seda suurem on rõõm, et meie seas on selline inimene olemas, samm endiselt reibas ja silmavaade selge. Hea, et tema eluraamatus on veel valgeid, täis- kirjutamata lehekülgi.

Kõrgessaare – LEIDA AIM (97a)

Ta on sündinud 10. jaanuaril 1922. aastal Kõrgessaare vallas Jõe- ranna külas 3-lapselises peres. Ta õppis Lauka koolis ja lõpetas selle 1935. aastal. On töötanud müüjana erinevates valla kauplustes ning Luidja saeveskis arveametnikuna. Viimane töökoht oli Hiiu Kaluri kalatööstus. Ta on lihtne ja töökas inimene, kes tunneb rõõmu oma tütest, tema lastest ja lastelastest.

Kärkla – KULLA TÕKKE (97a)

Ta on 97 aastat vana, kolme kuu pärast juba 98, aga kõik endale vajalikud tegemised teeb ise. Tõsi küll, suur maailm oma sagimi- sega teda enam eriti ei meelita, parema meelega veedab ta aega koduseinte vahel, loeb raamatuid ja vaatab telekat, vahel kohtub ka oma endiste kolleegide ja mõttekaaslastega.

Hooldaja Ülle käib teda hommikuti vaatamas, aga rohkem ikka selle- pärast, et saaks oma päevale hea alguse ja sületäie päikest kaasa.

„Ta on kõige parem inimene siin maailmas, ei ta virise ega kiru teisi inimesi taga. Ta on läbinisti heatahtlik ja helge inimene,“ räägib Ülle.

Seda intelligentset ja kunstilembelist inimest tunnevad paljud meie hulgast, mõnigi on saanud tema õpetusest osa, seda on ta jaganud ka oma tütrele.

Kulla Tõkke on kauaaegne Kärkla kooliõpetaja, meie kõigi hea tuttav, kes meile praegugi oma leebe ja mõistliku olemisega palju õpetada võib.

Soovime talle veel mitu helget aastat ja tugevat tervist.

Käina – RICHARD HEINASTE (94a)

Elab meie saarel üks tore papi. Kodusaare ajalugu ja traditsioonid on talle kallid olnud, neid on ta hoidnud ja edasi pärandanud noore- matele. Talle on ikka meeldinud asju oma kätega teha. Arvan, et ei eksi, kui ütlen, et vähemalt pooled Hiiumaa rahvatantsijad kannavad tema tehtud rõhkusid.

Emmaste – ADA SONN (86a)

Varsti pea 87 aastat tagasi andis üks tüdruk valju kisaga märku, et tema aeg on nüüd alanud. Kus see täpselt juhtus, pole oluline, oluline on see, et kuni tänaseni on tal jätkunud küllalt vaprust ja kuraasi tulla läbi kõikidest eluraskustest. Meil on hea meel, et ta on jõudnud Hiiu saarele ja saanud siin heaks kaaslaseks Emmastes kaua elanud tüdrukutele ja poistele. Tema näputööd imetlevad kõik, ükski muster ei ole lihtne, ikka neid keerulisi meeldib talle teha.

Oktoobri alguses toimus Hiiumaal maanteeameti korraldatud koolitus „Väärikas mootorsõiduki- juht“, mille eesmärk on toetada eakat juhti, leida tema sõiduuskuses kitsaskohad ja julgustada koolituse läbinuid liikluses aktiivselt osalema.

Laua ääres läbiti teoreetiline osa, kus juhendajad andsid ülevaate suurematest muudatusest liiklussea- duses. Seejärel toimusid individuaalsed sõidutunnid, kus harjutati juhtimisvõtteid erinevatel kiirustel, teiste liiklejatega arvestamist, parkimist ja praktiseerida sai ka ökonoomse sõidu võtteid. Koolitatava soovi korral sõideti läbi ka raskesti mõistetavaid liikluskorralduslahendusi.

Koolitust toetab Hiiumaa vallavalitsus.

Muudatused kaugliinide bussiliikluses

Alates 21. oktoobrist on muutunud kaugliinide 704 ja 870 sõiduplaan selles osas, mis puudutab Öngu–Nurste–Emmaste–Käina piirkonna ühendust Tallinnaga.

Sellele suunale jäid alates 21. oktoobrist kaugliinidest sõitma reedeti kell 16.55 väljumine Tallinn–Käina–Emmaste–Öngu (liin 704) ja pühapäeviti kell 16.05 väljumine Nurste–Emmaste–Käina–Tallinn (liin 870). Ülejäänud kaugliinide 704 ja 870 väljumised jäävad talveperioodiks käigust ära.

Sõiduvõimalused Öngu–Nurste–Emmaste–Käina piirkonna ja Tallinna vahel säilivad ümberistumistega:

Tööpäevahommikuti liin 659 väljumisega Öngult kell 6.20 Kärklasse, kust väljub kell 7.45 liin 702 Tallinnasse.

Iga päev liin 633 väljumisega Valgult kell 6.45 Heltermaale, kust väljub kell 8.17 liin 702 Tallinnasse

Puhkepäevade hommikuti on Öngu ja Valgu vahelistest peatustest ettetellimisel käigus liin 626, mille buss jätkab sõitu liinil 633 Heltermaale ning millega on võimalik jõuda Tallinnasse väljuvale kaugliinile 702. Liinile 626 on lisatud pühapäevane päev.

Iga päev (v.a reede) õhtul kell 20.25 väljub Heltermaalt liin 625 Käina–Öngu suunas, mis ootab ära 16.55 Tallinnast väljunud ning laevalt saabuva liini 702. Liinile 625 on lisatud pühapäevane väljumine.

Info E–R kl 8–17 Kärkla bussijaama telefonil 463 1188. Info ja nõude liini tellimine kl 7–21 GoBusi telefonil 517 8592.

Täpne sõiduplaanide info on leitav veebilehelt www.peatus.ee

Kaunimate hiiukeelsete sõnade valimine

Austatud pärishiidlane, isehakanud hiidlane ja Hiiumaa küaline!

Astu läbi Käina raamatukogust ja anna oma hääl kõige kaunile hiiukeelsele sõnale. Raamatukogus on abiks juba kirja pandud hiiukeelsete sõnade nimekiri ja raamatud "Hiiu keele raamand" ja "Hiiu sõnaraamat". Kui olemasolevate sõnade hulgas sinu lemmiksõna ei ole, siis saad selle nimekirja lisada ja hääle anda.

Hääletada saab 16. oktoobrist kuni 30. novembrini. Kõige enam hääli saanud sõnad avalikustab raamatukogu detsembrikuu algul. Täpsemad juhised raamatukogus kohapeal.

Hiiumaa sotsiaalkeskuse tegevustuba avas kõigile külalistele ukse Kärklase Tuuru majas, et tutvustada oma tegemisi uues asukohas. Foto: Liina Siniveer

Sotsiaalkeskuse tegevustuba tegutseb Tuuru majas

Hiiumaa sotsiaalkeskuse tegevustuba avas Kärklase Tuuru majas eluks vajalikke oskusi intellektipuudega inimestele, kes saavad samas ka toetatult töötada MTÜs Jääk ja Praak. Tegevustuba toimub ka päevahoid, kuhu lähedased saavad tööpäeva ajaks tuua oma raske või sügava puudega pereliikmeid. Lisaks toimuvad sotsiaalkeskuse erivajadustega inimeste tegevused ka Kõrgessaare päevakeskuses.

Kokku osaleb Kärkla ja Kõrgessaare erivajadustega inimeste tegevustes 42 inimest, keda juhendatakse oma aega planeerima ja vaba aega sisustama, harjutatakse sotsiaalseid suhteid looma ja säilitama, arendatakse igapäevaelu- ja töösukusi ning pakutakse töö tegemise harju-

tamist. Igal kliendil on oma isiklik tegevusplaan isiklike eesmärkidega. Lisaks osaleb tegevustuba neli inimest, kes vajavad igapäevaeluga pidevat abi.

Igal nädalal toimub üks väiksem koostegemine – kokkamine, jaltuskäik, meisterdamine ja nuputamine. Igas kuus on üks suurem sündmus: märtsis kliendiinfo-päev koos pereliikmetega, aprillis spordipäev, mais emadepäeva pidu, juunis jaanipäevapidu, juulis kolmepäevane üle-eestiline laager, augustis kahepäevane laulupeoreis Viljandisse, septembris kahepäevane Kuri laager, novembris kliendiinfo-päev koos pereliikmetega, detsembris jõulupidu.

Kliente abistab kaheksa tegevusjuhendajat Kärklase ja kaks Kõrgessaare, lisaks on tegevus-

toas hoolekandeteenuste juht ja koristaja-pesupesija.

Hiiumaa sotsiaalkeskuse juhataja Riho Rahuoja ütles, et Tuuru majas asuvad uued ruumid on avaramad ja valgemad kui varem sotsiaalkeskuse kasutuses olnud ruumid Kärklase Kõrgessaare maantee 2 majas. Suureks plussiks on, et uus erihooldekodu rajatakse just Tuuru maja lähedale – tulevikus saavad erihooldekodu elanikult olla lihtsalt ka tegevustuba kasutajateks.

Tegevustuba asub Kärklase Tuuru majas alates juuni lõpust. Augustis kolis Tuurusse ka sotsiaalne ettevõtte MTÜ Jääk ja Praak, kes on sotsiaalkeskuse koostööpartneriks erivajadustega inimeste töö pakkumisel. Tegevustuba töö juhivad hoolekandeteenuste juht Tiia Laanejõe.

Huvihariduse ja huvitegevuse toetus andis lastele lisategevusi

Riik on toetanud alates 2017. aasta lõpust huvihariduse ja huvitegevuse valdkonda lisarahaga: Hiiumaa on lisaks saanud 272 000 eurot.

Hiiumaa valla kultuurispetsialist Anu Tammearu rääkis, et eelkõige viidi toetusega Hiiumaal tegevusi keskusest kaugemale. Suurenenud on noorte võimalused huviringides osaleda, sest juurde tekkis ja võimalusi arendati mitmes valdkonnas nagu lennumudelismi ring, purjetamise trenn ja teadusklubi.

Esimesel toetusperioodil – 2017. aasta teisest poolest 2018. aasta lõpuni – suunati maakonnas tähelepanu 7–19 aastaste noorte toetusfondi loomisele. Fondi eesmärk on toetada noori, kes on pärit lasterikastest või majanduslike raskustega peredest. "Peresid aitame isikliku vajaliku varustuse/inventari soetamisel,

huviringide eest tasumisel või transporditoetusega, mis hajasustuses on väga oluline," ütles Tammearu.

Toetusega on panustatud noorte liikumisharrastusse. Pea kaheaastase perioodiga on suure tõuke saanud juba mõnda aega kidunud meresportvaldkond, mis sellest suvest on levinud juba üle saare kolme eri tegevuskohta.

Hiiumaal suurenesid kõige rohkem võimalused tegeleda muusika, kunsti ja käeliste tegevustega. Mitmeid uusi tegevusi loodi spordis. Tähelepanu pöörati ka loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonna tegevuste arendamisele, mille tulemusel toetati laste robotika huviringe ning mudelklubi sai tuge tegevuse arendamisel ja laiendamisel kaugematesse piirkondadesse. Ka erivajadustega noortele loodi juurde mitmeid uusi huvite-

gevusi, näiteks hipoteraapia ja saviteraapia.

Huvihariduse toetuse kasutamise perioodil kasvas noorte osalus huvitegevuses ja tõusis noorte arv, kes osalesid rohkem kui ühes huviringis.

Laste teadusklubi toob kokku kogu saare noored

Palade loodushariduskeskuses sai toetuse abil tõuke loodus- ja täppisteaduste valdkonna huviring "Laste Teadusklubi", kus looduskeskuse laboris tehakse lihtsamaid keemia ja füüsika katseid. Teadusklubi eestvedaja Karin Poola selgitas, et klubi eesmärgiks on tutvustada kuni 11aastastele noortele loodus- ja täppisteaduste huvitavate, arendavate, mitmekesiste ja samas ka lõbusate tegevuse kaudu. "Huviringi töös rakendame uurimuslikku õpet, mis suunab lapsi küsimusi

Huvihariduse ja huvitegevuse toetus Hiiumaal:

Eraldatud toetussumma	272 000
Ellu viidud tegevused	23
Sh uued võimalused	11
Tegevuste arv kultuuri valdkonnas	3
Tegevuste arv spordi valdkonnas	3
Tegevuste arv loodus- ja täppisteaduste valdkonnas	4
Huviala valdkondade ülesed tegevused	13

Allikas: Eesti Noorsootöö Keskus

püstitama, katsetama, analüüsima ja järeldusi tegema," kirjeldas Poola.

Tegevused korraldatakse selliselt, et teadusklubisse jõuaksid nii lapsevanemad kui noored saare erinevatest piirkondadest.

„Loodus- ja täppisteaduste valdkonna areng on saarel aeglane,

kuna puudu on juhendajatest. Saareülene teadusklubi on kindlasti võimalikuks hüppelauaks selle valdkonna arengus," lisas Tammearu.

Lisainfot huvihariduse ja huvitegevuse toetuse kohta leiab veebilehelt: noortehuviheaks.entk.ee

Raamatukogu kui loomekeskus?

Tänapäeva raamatukogud on enam kui lihtsalt raamatute laenutuspunktid. Mõnes raamatukogus saadakse kokku, et üksteisega suhelda; teises kohtutakse üritustel või tullakse hoopis andmebaasidesse infot otsima.

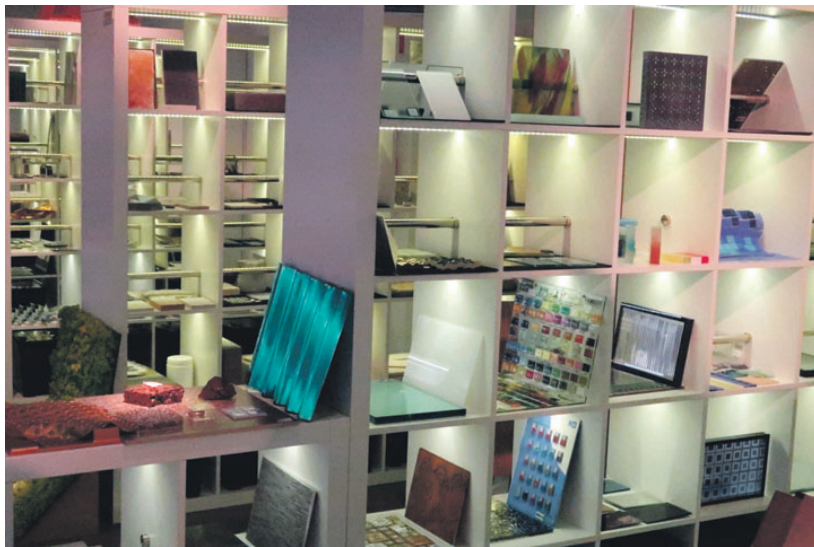
Aga on veel ka võimalus tulla raamatukokku selleks, et üheskoos teistega midagi luua.

Kuidas kõlab: raamatukogu kui loomekeskus? Võib-olla esialgu isegi veidi võõrana, sest raamatukogu assotsieerub tavaliselt ikka kui millegi väga traditsioonilise ja võibolla isegi vanaaegsena. Aga see ei pea nii üldse olema. Keskraamatukogud – nagu näiteks Hiiu maak. Kärkla raamatukogu – laiendavad oma tegevust, et raamatukogust luua kooskaimise koht. Koht, kus on mõnus, kus su ideid toetatakse ja kus saad õppida juurde midagi uut.

Kaasaegsetes raamatukogudes on spetsiaalsed loomeruumid, kus külastajad saavad teostada oma innovaatilisi ideid, kasutades raamatukogus olevaid vahendeid.

Käisin selle teemaga lähemalt tutvumas 16.–21. septembril Barcelonas Europass Teacher Academy poolt korraldatud koolitusel "Maker Spaces in Education – Getting started".

Koolituse eesmärgiks oli anda osalejatele sügavam arusaam sellest, mis on makerspace kui loomeruum, kuidas loomeruumi luua ja seda vabahariduse toetamiseks kasutada. Koolituse eesmärgiks oli panna osalejad mõtlema, milline peaks olema loomeruum nende organisatsioonis, millised vahendid peaksid seal olema ja milliseid ressursse makerspace'i

Loomeruum Barcelona raamatukogus. Foto: Annely Veevo

loomiseks on vaja. Mis siis on üks loomeruum? Loomeruum on koht, kus õpurid saavad kujundada, katsetada, ehitada ja luua uusi asju. See on kombinatsioon loodusteadustest, tehnoloogist, tehnikast, kunstist ja matemaatikast. Loomeruumi vahendid soetatakse tihti taaskasutuse põhimõttel (v.a tehnika) – need kogutakse elanikelt, kellel on uued asjad kodus seisma jäänud.

Näiteks külastasime koolituse käigus Barcelona disaini muuseumi. Muuseumil on raamatukogu ja selles asub loomeruum, kust võis leida mida iganes. Näiteks saaks seal loometegevuseks kasutada väikest panni või ühte kinga või kalkulaatori kummist nuppudega pealset jms. Lase vaid oma ideedel lennata ja uus disain/toode on sündinud! Selles raamatukogus ja loomeruumis käisid koolilapsed klasside viisi, samuti said ruume rentida täiskasvanud. Barcelona on oma innovaatilise mõtteviisiga üks rikkamaid piirkondi Hispaanias. Hiiu maak. Kärkla raamatukogu

maid piirkondi, kui me julgesime tuua välja oma suurepärased ideed ja hakkaksime neid teostama.

Kärkla raamatukogul on hetkel olemas mitmesuguseid arendavaid mängu lastele ja noortele – tulge vaatama! Täiskasvanud saavad kasutada graafikalauda, tahvelarvuteid, e-lugereid. Kuid mitmekülgse loomeruumi loomiseks on veel omajagu minna.

Raamatukogul on käsil Erasmus+ programmi õpirändeprojekt „Uued võimalused maakonnaraamatukogu töös“, millele taotlesime ja saime raha 2019. aastal. Projekti rahastab Euroopa Liit. Projekti raames saame osaleda kolmel täiendkoolitusel välismaal.

Annely Veevo

Hiiu Valla Raamatukogu direktor

Tunnusta noortevaldkonna tegijaid!

Hiiu maak. noorsootöö keskus kuulutas välja Hiiu maak. noortevaldkonna tegijate tunnustuskonkursi 2019. Kandidaate saab esitada täites ära elektroonse vormi bit.ly/2019tunnustus või ntk@hiiumaa.ee. Ettepanekuid koos põhjendusega ootab noorsootöö keskus kuni 10. novembrini.

Kandidaate saab esitada neljas kategoorias:

- Aasta noorsootöötaja kandidaadina võib esitada huvikooli õpetajaid, noortekeskuse või -toa töötajaid, noorsootöötajaid koolis, noorteorganisatsioonis, noorteühingus, osaluskogus, noortemalevas või -laagris, vabatahtlikke noorsootöötajaid, kohaliku omavalitsuse noorsootöö spetsialiste, huviringide juhendajaid, ringijuhte jne.
- Aasta toetaja kandidaadina võib esitada ettevõtteid, organisatioone, asutusi, inimesi jne, kes panustavad noorsootöösse, kui see pole nende põhitegevus.
- Aasta noor
- Aasta sündmus

Noortevaldkonna tegijate tunnustamise eesmärk on esile tõsta noorsootöösse panustanud ning valdkonda edendanud inimesi ja organisatioone ning silmapaistvamaid ja olulisemaid algatusi.

Nominatsioonid avalikustatakse noortevaldkonna tunnustussündmusel **20. novembril**.

Tunnusta vabatahtlikke!

Hiiu maak. arenduskeskus ootab kandidaate maakonna parimate kodanikuühenduste tunnustamiseks.

Otsime Hiiu maak. tublimaid kodanikke, vabaühendusi, ettevõtteid ja muid organisatioone, kes on aktiivsed kodanikuühiskonna eestvedajad või toetajad ja viimase aasta jooksul ühiskonnas midagi head teinud, olgu tegu ise üksikoi kui suur või väike.

2019 tunnustamise kategooriad:

- Parim kodanikuühendus
- Uuenduslik algatus/võimas tegu
- Koosmeelekandja
- Pärandikandja
- Parim vabatahtlik
- Kodanikuühiskonna toetaja
- Hooliv kodanik

Kandidaate saab esitada kuni **12. novembrini 2019**. Täpsem info ja esitada saad siin: <http://bit.ly/vabauhendus2019>. Ära ole kiitusega kitsi!

Tunnustused antakse üle **26. novembril** kl 16-18 Hiiu maak. Muuseumi Pikas Majas.

Lisainfo: Kaja Sõrmus, Hiiu maak. Arenduskeskus, tel 5345 9558, kaja.sormus@hiiumaa.ee
hiiuarenduskeskus.kovtp.ee/uudised

Märkame kolleege!

Oktoober on vaimse tervise kuu, mis sel aastal on suunatud töökiusamise ennetamisele ja märkamisele.

Ehkki sagedamini esineb töökiusamist teenindussektoris, tervishoius ja korrakaitstes, jõuavad igal aastal tööinspeksiooni juristide vaatevälja kümned juhtumid erinevatest organisatsioonidest.

Mida teha, kui sind tööil kiusatakse või diskrimineeritakse?

1. Ära jää oma murega ükski. Kui tunned ennast tööil halvasti, sest sind rünnatakse, ähvardatakse või kiusatakse, pöördu abi ja nõu saamiseks sobiva usaldusisiku poole (töökeskonnavolinik, personalijuht vms).

2. Informeeri tööandjat. Teata oma probleemist vahetule juhile,

töökeskonnaspetsialistile, tegevjuhile või juhatuse liikmetele. Rääkimisest alati ei piisa, seega teavita tööandjat ka kirjalikult.

3. Füüsilise vägivalga korral pöördu kindlasti politseisse.

4. Vajadusel võta ühendust tööinspeksiooniga. Kui tööandja rakendatavad abinõud ei anna tulemust või kui tööandja keeldub probleemiga tegelemast, pöördu tööandja tegevuskohajärgse tööinspektori poole.

5. Diskrimineerimise korral pöördu arvamuse saamiseks soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku poole. Võrdõigusvoliniku poole võib pöörduda igaüks, kes kahtlustab, et teda on diskrimineeritud tema soo, rahvuse, rassi või nahavärvuse, usundi, veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse

tõttu. Voliniku kantseleist saab abi ka siis, kui inimest on koheldud ebasoodsalt seoses tema lapsevanemaks olemise või perekondlike kohustuste tõttu või selle tõttu, et ta kuulub ametiühingusse.

6. Nõua tööandjalt töövägivalga ja/või diskrimineerimise lõpetamist ja kahjutasu. Töötajagi peab järgima hea usu ja mõistlikkuse printsiipi ning tegema kõik endast oleneva, et töölepingu erakorralist ülesütlemist vältida ja andma tööandjale võimaluse olukorra lahendamiseks, välja arvatud juhul, kui töö jätkamine on seotud reaalse ohuga töötaja elule, tervisele, kõlbelisusele või heale nimele. Kahju hüvitamise nõue ei teki mitte ainult seoses töötaja diskrimineerimisega, vaid ka muudel juhtudel, kui töötaja tervis saab töökesk-

na tõttu kahjustada. TTOS § 14 lg 5 p 6 kohaselt on töötajal õigus saada tööst põhjustatud tervisekahjustuse eest hüvitist võlaõigusseaduses sätestatud ulatuses. Diskrimineerimise, ebaseadusliku kohtlemise ja töövägivalga lõpetamiseks ning kahju hüvitamise nõudmiseks on võimalus pöörduda töövaidluskomisjoni või kohtusse või lepitusmenetluse alustamiseks õiguskantsleri poole.

7. Kui muu enam ei aita, siis ütle tööleping üles. Kui kõik eelnimetatud võimalused on kasutatud, kuid töö jätkamine tundub siiski võimatu, tasub oma tervise huvides kaaluda teise töö otsimist ja töölepingu ülesütlemist. Kui tööandja töötaja korduvatele pöördumistele ei reageeri või kui töötaja ei saa tööandjapoolse rikkumise erilise raskuse tõttu

Kui näed kiusamist pealt:

Ära mine kiusajatega kaasa ega anna seega põhjust kiusamise levimiseks organisatsioonis.

Vestle ohvriga, julgusta teda abi otsima.

Teavita juhti, personalijuhti või teist kokku lepitud usaldusisikut.

Tuleta kiusajatele meelde organisatsiooni väärtusi, astu vahele.

töösuhet jätkata, tekib töötajal õigus tööleping erakorraliselt üles öelda töölepingu seaduse § 91 lg 2 alusel. Eelkirjeldatud põhjusel töölepingu ülesütlemisel maksab tööandja töötajale hüvitist töötaja 3 kuu keskmise töötasu ulatuses. Kohus või töövaidluskomisjon võib hüvitise suurus muuta, arvestades töölepingu ülesütlemise asjaolusid ja mõlema poole huviseid.

In memoriam Ott Lambing

Ja siiski
kui vähe
kui vähe
on loodud kestvat
kui vähe
kui vähe
täiuselähedust

Nii kirjutas Ave Alavainu poeemis „Lambing ja Mozart”. Ott oli täiusseihaleja. Ta oli nõudlik nii enese kui teiste osas, hinnaalandusi tegemata. Tema töid, nii kunstilisi kui kuraatori rollis, iseloomustas täiuslikkus viimse detailini.

Ott oli oma hingeasjaks võtnud Hiiumaa kunstielu hoidmise ja edendamise. Ta hoolitses maaliateljeed eest vedades kunstioskuse ja -meelega järelkasvu eest, isikliku loome- ja kuraatoritööga hiidlaste kunstielamuste eest. Tema maalid kõnelevad vaatajaga elust Hiiumaal, Eesti-taguses aegruumis.

Ott Lambing oli Hiiumaa kunstielu hing ja süda. Ta on kujundanud ja kureerinud üle 300 näituse, juhendanud maalilaagreid, kujundanud laulu- ja tantsumängusid, reklaampannoosid, plakateid, loodusradasid. Ott oli Hiiumaa viimaste aastakümnete kunstielu entsüklopeedia.

Ott oli Hiiumaa kunstielu eden- daja ja hoidja, ühisetevõtmistel ja reisidel hinnatud kaaslane. Ta

oli laia silmaringiga, ülimalt täpne ja korrektne, samas kunstnikule omaselt mitmekihiline.

Ott vedas Hiiumaa koolilaste igakevadist ühismaalimist 15 aastat, aastatel 2002–2016. Ta on teinud Hiiumaa kunsti näitusi mitmes riigis: Soomes, Rootsis, Venemaal, Saksa- maal, Prantsusmaal, Leedus ja mujal.

Eriti armastatud oli Ott Leedus. Koostöös Palanga rehabilita- sioonihagla peaarsti, Hiiumaa teenetemärgi pälvinud Virginijus Biskysiga on saanud nii Lambingu kui paljude teiste hiidlaste

kunsti näha Leedu eri paigus.

Ott Lambing oli Virumaa mees, kellest sai tulihingeline hiidlane. Ta lõpetas Tartu kunstikooli kunstnik-kujundajana 1975. aastal, sama aasta 1. augustist elas ja töötas ta Hiiumaal. Kärkla kultuurikeskuses töötas Ott kokku 44 aastat, töötades selle aja jooksul kunstiringi juhendajana, kunstniku kui ka kuraatorina.

Ott Lambing on pälvinud Kärkla linna preemia aastal 1998. Aastal 2006 omistati talle kultuurkapitali aastapreemia kunstielu rikastamise ja noorsoo kunstialase

Hiiu Valla Kultuuri ja Vaba Aja Keskus

VABA, AGA VISA

**KÄRDLA KULTUURIKESKUSE
MAALIATELJEE NÄITUS**

16.10. - 17.11.2019

**KÄRDLA KULTUURIKESKUSE
NÄITUSERUUMIS**

AVAMINE 16.10.2019 KELL 17.15

MAALIATELJEE JUHENDAJA OTT LAMBING (1955-2019)
NÄITUSE KUJUNDAJA MARGARITA KOROL

kasvatamise eest.

Ott on pälvinud Kõpu majaka fondi stipendiumi 2007. aastal, kultuurkapitali tunnustuse 2008. aastal ja Hiiumaa maakonna teeneteplaadi 2011. aastal.

Kärkla kultuurikeskuse fuajees, Oti seinamaali ees on avatud kaastundeavalduste raamat.

Kolleegeid Hiiu Valla Kultuuri ja Vaba Aja Keskusest

Maakondlik ajalookirjanduse koolituspäev

Hiiu Valla Raamatukogus toimus septembri lõpus maakondlik koolituspäev ajalookirjanduse teemal, millest said osa Hiiumaa valla raamatukoguhoidjad ja teised asjahuvilistest soovijad. Koolitajaks oli ajaloolane ja endine poliitik Külle Arjakas.

Külle Arjakas on uurinud peamiselt 20. sajandi Eesti poliitilist ajalugu. Ta on panustanud raamatute kirjutamisele ja tema tuntumad teosed on „Eesti Vabariik 90: sündmused ja arengud”, „Eesti raudtee 140”, „Kui väikesed olid suured: Balti kett 25”.

Hiiumaal toimus kaks koolitust: „Eesti ajaloo 20. sajandi pöördepunktid” ja „Balti kett 30”.

Arjakas rääkis erakorraliste volitustega Eestimaa Päästmise Komitee loomisest, mis moodustati 19. veebruaril 1918 maanõukogu vanematekogu poolt. Komiteesse kuulusid Konstantin Päts, Jüri Vilms ja Konstantin Konik. Toetudes rahvusväeosade üksustele, kasutas päästekomitee omariikluse proklameerimiseks julgelt soodsat ajahetke, mis tekkis 23.–25. veebruaril nõukogude võimu lahkumisel ja pealetungivate keiserliku Saksamaa vägede lähenemisel.

24. veebruaril 1918 trükiti ja le-

vitati Tallinnas manifesti, millega Eestimaa tema ajaloolistes ja etnograafilistes piirides kuulutati iseseisvaks demokraatlikuks vabariigiks. Omariikluse otsene väljakuulutamine toimus päev varem, 23. veebruaril 1918 kell 20 Pärnus Endla teatri rõdult. Manifest algab ridadega: „Eesti rahvas ei ole aastasade jookkul kaotanud tungi iseseisvuse järele. Põlvest põlve on temas kestnud salajane lootus, et hoolimata pimedast orjaõöst ja võõraste rahvaste vägivaldavalitsusest veel kord Eestis aeg tuleb, mil „kõik piirud kahel otsal lausa lõovad lõkendama” ja et „kord Kalev koju jõuab oma lastel õnne tooma.” Nüüd on see aeg käes”.

Arjakas rääkis ka Eesti vabariigi relvajõududest sügisel 1939, baaside lepingu sõlmimise eel ning järgnevat traagiliste aegade suurtest inimkaotustest. Ta kirjeldas 1980. aastate lõpu Eesti laulva revolutsiooni otsest eeskujut teistele liiduvabariikidele. Kõneleja rõhutas, et Eesti vabanemine augustis 1991 Nõukogude Liidust ilma ühegi inimohvrita on 20. sajandi Euroopa ajaloos harukordne saavutus. Riikide teke, okupeerimine või taastek on alati murranguline ühiskondlik-poliitiline sündmus, mis toimub enamasti rohke vere ja inimohvritega.

Teises loengus rääkis Arjakas

Foto: Anneli Veevo

põhjalikumalt Balti keti korraldamise tagamaadest. Suuraktsiooni üks teravik oli suunatud itta, Moskva ja just Kremli raputamiseks, et saavutada MRP ja selle salaprotokollide hukkamõistmine. Aktsiooni teine teravik suunati läände, veenmaks sealseid poliitikut ja avalikkust arvamust, et iseseisvust nõuavad ikkagi Balti rahvad. Sel ajal läänes ülipopulaarse nõukogude riigijuhhi Mihhail Gorbatsõvi retoorika rääkis vaid Baltikumi üksikutest separatistlikest gruppidest.

Kuulajaid lausa hämmastas kui- võrd kiiresti ja nappide tehniliste

võimalustega korraldati augustis 1989 Balti kett. Aega korraldustöödeks kulus vaid kolm-neli nädalat. Paberile tehti lihtsad skeemid osalejate ja nende transpordi paigutamiseks, paljudel ürituse korraldajatel polnud isegi kodust telefoni. Slaididelt vaadati toonaseid tegevusplaanide ja huvipakkuvaid pilte. Näiteks silmatorkavalt palju lätlanasid tuli Balti ketti rahvarõivastes. Nad ühendasid üksteist pikkade rahvarõivavöödega, et täita tühimikud inimketis. Leedus asetati kahelt madalal lennanud lennukilt alla visatud lilled Balti tee

keskele. Nii rääkis Arjakas ühe alateemana pikemalt inimketi korraldamise eripäradest Lätis ja Leedus. Huvitava faktina tuleb siinkohal märkida, et juulis 2009 arvati Balti inimketi UNESCO maailma mälu registrisse. See register koondab dokumentatsiooni maailma oluliselt mõjutanud sündmustest. Loengu lõpus vaadati slaididelt Balti keti auks püstitatud mälestusmäärke.

Kohapeal oli autorilt võimalik osta ajalooramatuid ja saada autogramm. Koolituse tulemusel said raamatukoguhoidjad teatava ülevaate ajaloo valdkonnas ilmunud kirjandusest ning lisandusid oskused vastava kirjanduse soovitamiseks Hiiumaa raamatukogude teavikutest.

Oli väga sisutihe ja huvitav päev! Raamatukogu tänab Arjakat tema panuse eest tulla Hiiumaale ning loomulikult ka kohalviibinud asjahuvilisi ja kõiki Hiiumaa maakonna raamatukogude töötajaid.

Kohtumise korraldamiseks saime raha kultuuriministeeriumi raamatukogude arendamise programmist projektile „Hiiumaa maakonna raamatukogutöötajate pädevuse tõstmine”.

Kerli Varrik

Hiiu Valla Raamatukogu arendusspetsialist-vanemraamatukoguhoidja

KOOLITUSED SÜGISEL 2019

arenduskeskus.hiiumaa.ee

ARVUTIÕPE ALGAJATELE JA VEIDI OSKAJATELE
Alates 22. oktoobrist T kell 17
Palade koolis

INGLISE KEEL KLIENDITEENINDAJATELE
Algtase.
Algab 24. oktoobril kell 18
Käina koolis

TULEMUSLIK MÕJUTAMINE JA LOOV PROBLEEMILAHENDUS
31. oktoober - 15. november
N kell 11-16, R kell 11-16.30
Kärdlas, Vabrikuväljak 1

Koolitused on osalejatele tasuta

REGISTREERIMINE JA INFO: ARENDUSKESKUS@HIIUMAA.EE
TEL 5886 4454 / ARENDUSKESKUS.HIIUMAA.EE

HIIUMAA AMETIKOOLI KURSUSED

OHTLIKE PUUDE LANGETAMINE

alates 18.-19. oktoobrist
algus 18.10 kell 11.30
Suuremõisas

SOOME KEELE ALGKURSUS

19. oktoobrist 29. novembrini
K kell 17.15 ja L kell 10
Kärdla sadamahoones

VÄIKESADAMA JÄÄTMEKÄITLUS

15. novembril kell 12 ja
16. novembril kell 9 Suuremõisas

REGISTREERIMINE JA INFO: KOOLITUSED@HAK.EDU.EE
TEL 56907746 / HAK.EDU.EE

Tantsulavastus
Maria Uppin ja Marie Pullerits

AINUKORDUS

15. novembril kell 19.00 Suuremõisa spordihoones.
Pilet hinnaga 5 eurot müügil kohapeal.

Sotsiaaltoetuste taotlemine

14. novembril kell 10–12 sotsiaaltoetuste taotluste vastu võtmine Suuremõisa raamatukogus.

Info: Urme Soonvald, tel 463 6844, 521 0997.

14. novembril kell 11–12 sotsiaaltoetuste taotluste vastu võtmine Viskoosas.

Info: Pille Näksi, tel 5855 3736.

Transporditeenus

Kärdla piirkonnas invabussi tellimine kohalikeks sõitudeks ja mandrisõidud rehabilitatsiooni- või meditsiinasutusse eakatele ja puudega inimestele. Info: Pille Alevi, pille.alevi@hiiumaa.ee, tel 505 5746 või 463 6094

Kärdla sadama saun

9. ja 23. novembril kell 13–15 meestele, kell 15.30–18 naistele. Pileti hind on 2.30.

Kärdla lasteaed otsib konkursiga logopeedi

Nõudmised kandidaadile:

• erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või vastavalt eripedagoogi kutse või logopeedi kutse;

• väga hea suhtlemis- ja väljendusoskus, otsustus-, analüüsi- ja koostöövõime.

Motiveeritud sooviavaldus, elulookirjeldus (CV), haridust tõendavate dokumentide koopiaid palume saata esimesel võimalusel Kärdla lasteaia aadressil Kalda 11, Kärdla 92413, Hiiumaa vald või e-posti aadressil tiina.hinno@hiiumaa.ee

Hiiumaa sotsiaalkeskuses

Kõrgessaare päevakeskuses:

Esmaspäeviti ja kolmapäeviti kl 15–16 tervise- võimlemisring

Kolmapäeviti kl 13–14.30 seeniortantsuring

4. novembril alates kl 8.30 pediküüriteenus. Eelnevalt ette registreerida Heli tel 5333 9472.

7., 18., 28. novembril alates kell 8.30 massaažiteenus. Eelnevalt ette registreerida Heli tel 5333 9472

7. novembril kl 11 eakate mälumängu IV etapp. Tule kuulama!

10.–11. novembril MTÜ Kõrgessaare puuetega noorte klubi Vikerskaer liikmetega teatrireis Tartusse

12. novembril väljasõit Käina ujulasse: jõusaali kasutamine kl 12–12.30, vesivõimlemine kl 12.30–14. Osavõttust teatada Heli tel 5333 9472. Osalustasu 5 eurot. Transport: 11.10 Kõrgessaare, Lauka, 11.15 Viskoosa, 11.20 Kidaste, 11.35 Kärdla

19. novembril alates kl 8 juuksur. Eelnev registreerimine Sirje Vaku tel 463 1297; 5666 2317

29. novembril kl 13 koosviibimine: sünnipäevalaste õnnitlemine, vestlusring Maiu Aasmaga loodusravi teemal. Transport: 11.45 Kiivera, 12.20 Kidaste, 12.25 Roots, Pihla, 12.35 Lauka, Viskoosa

Kolmapäeviti ja reedeti kl 10–14 on võimalus tervisemajas käia saunas, kehtib tunni hind 5 eurot. Leiliruum mahutab kuni kolm inimest. Eraldi on saunaruum nii meestele kui naistele. Sauna kasutamiseks eelnevalt kindlasti kokku leppida Arturi tel 505 5732.

Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, eelnevalt kokku leppida Inna tel 504 2292, Heli tel 5333 9472

Tegevustoas

5. novembril kl 11 Jüri viktoriinitund

13. novembril kl 10.30 tegevustoas kliendiinfopäev

14. novembril kl 11 Alo muusikaline tervitus kellamänguga

18. novembril kl 11 jalutuskäik Kärdla tänavatel

26. novembril kl 11 Kaljo viktoriinitund

27. november kl 10 meisterkokk Anna – „seakõrvad“

Neljapäeviti kl 11 Tund muusikaga

Omasteholdajad

31. oktoobril kl 15 kohtuvad omasteholdajad Tegevustoas Tuuru majas. Tutvume MTÜ Jäak ja Praak tegevustega. Teeme ise kaardi. Osalustasu 2.-

5. novembril kl 15.30 kohtuvad omasteholdajad Hellamaa perekeskuses. Külla tuleb Krista Invarust.

28. novembril kl 13–17 8. omasteholdajate päev Hellamaa perekeskuses. Teemaks: kuidas omasteholdaja saab ennast säästa. Võimalus osaleda jalatalla diagnostikas. Ootame Sind!

Täpsem info Raililt, tel 5308 1035

Kuidas päästa elu?

16. oktoobril juhitakse paljudes riikides tähelepanu südame äkkseiskumise puhul antavale esmaabile. Hiiumaal toimus elustamisõppus mitmetes asutustes, ka vallamajas Kärdlas.

Loe ja jäta meelde, sest just sina võid päästa kellegi elu:

1. Kontrolli

- Veendu, et kannatanule on ohutu läheneda;
- kontrolli, kas kannatanu on teadvusel;
- kalluta kannatanu pea taha, tõsta lõug üles ja kontrolli hingamist;
- kui hingamine puudub, alusta elustamisega.

2. Helista

- Helista **112** ja järgi saadud juhiseid;
- kui läheduses on veel inimesi, palu kellelgi helistada numbril 112 ja tuua AED elustamisaparaat ning alusta ise elustami-

sega;

- südamemassaaž on ellujäämiseks kõige olulisem, ära viivita! Selle alustamiseks aseta inimene selili kõvale alusele ja paljasta võimalusel tema rindkere.

3. Tee südamemassaaži

- Aseta labakäe päkk kannatanu rinnakorvi keskele, kahe sõrmelaiuse jagu kolmnurgast kõrgemale, ja teine labakäsi esimese peale;
- vajuta sirgete kätega rindkere

5-6 cm sügavusele 100-120 korda minutis;

- suru kõvasti ja piisavalt kiiresti; lase rindkerel pärast surve avaldamist ise üles kerkida.
- kui oled õppinud kunstliku hingamise tegemist, siis tee 2 hingamist ja 30 rindkerevajuust kuni kiirabi saabumiseni;
- kui tuuakse AED elustamisaparaat, järgi selle juhiseid;
- kui kiirabi jõuab kohale, jätk oma tegevust seni, kuni sul palutakse lõpetada.

HIIUMAA GÜMNAASIUM
potentia inventis, saeculorum sapientia - pro futuro!

Europa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

**Tule õppima
mittestatsionaarsesse õppesse!**

**Ootame jätkama
9. - 12. klassi pooleli jäänud haridusteed.**

Õppetöö toimub kord nädalas,
esmaspäeviti kell 8:15 - 17:05
Suuremõisa lossis.

Jätka õpinguid koos teistega!
Vastuvõtt on avatud aastaringelt

Info ja vajalike dokumentide loetelu Hiiumaa Gümnaasiumi kodulehel
<https://www.hiig.edu.ee/>
Kontakt : kool@hiig.edu.ee, 4691089

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

AHTO RÄMMAL
MAIMO HÖBESSAAR
LINDA KLEE

OTT LAMBING
SALME PUURI
LINDA-LIINA TINNO

Kaastunne lähedastele!

Tulekul Hiiumaal

L, 26. oktoobril

Kl 10 Hiiumaa valla sünnipäevamatk „Sünnipäevaks vormi – tule matka Korbil!“ Kõpus Korbi mägedes. Kogunemine Suurepsi bussipeatuses.

Kl 10–18 vabavara laupäev(ak) 2019 Hiiumaa gümnaasiumis. Küsimused ja vabavara-arvutite eelteavitus aegsasti korraldajatele: Tõnu Soop 504 6209 sopsik@gmail.com, Jalmer Lipu jalmer.lipu@hak.edu.ee, Veiko Aasma 5648 1210 veiko.aasma@gmail.com

Kl 15 Vaapo Vaheri kaheköitelise teose „Hiiumaa kirjanduse lugu“ esitlus Kärkla kultuurikeskuses. Raamat soodsalt müügil ja soovijaile autogrammide.

P, 27. oktoobril

Kl 12 jalgpallivõistlus FC Hiiumaa U15 ja FC Kose Kärkla staadionil

Kl 15 Hiiumaa Kino: „Pettson ja Findus. Findus kolib ära“ Kärkla kinosaaalis

Kl 17 Hiiumaa Kino: „Kiirtee põrgusse“ Kärkla kinosaaalis

E, 28. oktoobril

Kl 18 Hiiumaa Kino: Cannes Lions 2019 eriprogramm Kärkla kinosaaalis

Kl 20 Hiiumaa Kino: „Kiirtee põrgusse“ Kärkla kinosaaalis

T, 29. oktoobril

Kl 9 Loov Hiiumaa strateegia avalik arutelu Kassari rahvamajas

Kl 18 Hiiumaa Kino: dokfilm „Jagada või mitte jagada“ Kärkla kinosaaalis. Kohal filmi autorid

Kl 10 Miksteatri lasteetendus „Kulplased“, Käina huvi- ja kultuurikeskuses, sissepääs prii

L, 2. novembril

Kl 10–14 huviliste olemasolul vabavara laupäev(ak) Emmaste raamatukogus

Hingedepäeva kontsert Kõrgessaare vaba aja keskus

kl 18 Hingedepäeva kontsert Tallinna Pühavaimu kammerkoor. Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Sissepääs prii

P, 3. novembril

Kl 11 tekstiilist nuku valmistamise töötuba Sõru muuseumis. Õpitoas valmib rahvuslik tekstiilist mänguasi, mida iga meisterdaja saab muuta omanäoliseks ja ainulaadseks. Töötoas osalemiseks on vajalik eelregistreerimine: 562 88687

E, 4. novembril

Kl 12 uue jäätmekorralduse info-tund Kärkla päevakeskuses

Kl 15 uue jäätmekorralduse infotund Palade loodushariduskeskuses

Kl 18 uue jäätmekorralduse info-tund Käina kultuurikeskuses

T, 5. novembril

Kl 11 uue jäätmekorralduse infotund Kõrgessaare vaba aja keskus

Kl 13–18 verekeskuse doonoripäev Kärkla kultuurikeskuses

Kl 14 uue jäätmekorralduse infotund Emmaste päevakeskuses

Kl 17.15 uue jäätmekorralduse infotund Kärkla kultuurikeskuses

K, 6. novembril

Kl 10 uue jäätmekorralduse info-tund Hellamaa perekeskuses

Kl 11–13 verekeskuse doonoripäev Käina kultuurikeskuses

Kl 11 turismiasjaliste ümarlaud Kärklal Moe Muusa Disainivabrikus

R, 8. novembril

Kl 16 Hiiumaa valla beebipäev Emmaste koolimajas

Kl 17 Hiiumaa Rahvaralli 2019, neli lisakatset, sh kaks katset Kärklal

L, 9. novembril

Kl 8–17 Hiiumaa Rahvaralli 2019

Kl 11 mittetulundusühingute

ümarlaud Sõru muuseumis

Kl 16 aasta isa 2019 väljakuulutamine ja kontsert Käina kultuurikeskuses

Kl 17 kontsert „Koos Together“ Suuremõisa lossis. Soulikuningas Kris Korner ja muusikaline matiarh Merike Susi

P, 10. novembril

Kl 10 isadepäeva maleturniir Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses

E, 11. novembril

Kl 10–17 IV Klaveripäev Käina huvi- ja kultuurikeskuses

T, 12. novembril

Kl 14 Arnold Parolli pingi avamine Hiiumaa haigla peakse juures

R, 15. novembril

Kl 19 Eesti Tantsuagentuuri programmi TantsuMENÜÜ tantsulavastus „Ainukordus“ Suuremõisa spordihoones

L, 16. novembril

Kl 18 Palade põhikooli 135. sünnipäev

R, 22. novembril

Suur kadrijooks Kärklal

Kl 20 Tantsuõhtu ansambeliga Super Stereo Käina huvi- ja kultuurikeskuses.

L, 23. novembril

Kadriturniir korvpallis Kõrgessaare vaba aja keskus

T, 26. novembril

Kl 13 kontsertaktus Erkki-Sven Tüüriga „189 aastat kooliharidust Kärklal“ Kärkla põhikooli võimlas

kl 18 Kärkla muusikakooli saalis kontsert. Paula Sumane – viiul, Agnesa Eglina – klaver. Kavas: Ravel, Milhaud, Gershwin jt.

N, 28. novembril

Kl 11 Hiiumaa eakate mälumängu lõpetamine Kärkla kultuurikeskuses

R, 29. novembril

Kl 18 Play Box Käina huvi- ja kultuurikeskuses

Turundame koos Sinu 2020. aasta sündmust!

Hiiumaa sündmuse korraldaja, anna oma sündmused üles! Saada info hiljemalt 5. novembriks, et ka Sinu sündmus jõuaks Hiiumaa 2020 kataloogi! Sisesta info lingil: <http://bit.ly/hiiumaa2020>. Andmeid koguvad Hiiumaa arenduskeskus ja Hiiumaa vald.

Saadud andmeid kasutame Hiiumaa 2020. aasta kataloogi sündmuste lehe koostamiseks. Jagame www.hiiumaa.ee ja hiiumaa.events ürituste kalendri toimetajatele. Sisestame www.puhkaees-tis.ee ja www.visitestonia.com portaali.

Lisaks jagame saadud andmeid EAS turismiarenduskeskusele ja MTÜle Lääne-Eesti Turism, kes turundavad meie sündmusi enda kanalites väljaspool Hiiumaad ja Eestit.

Lisainfo: hiiumaa@visitestonia.com ja tel +372 504 5393

Raamatuesitlus: „Hiiumaa kirjanduse lugu“

Laupäeval, 26. oktoobril kl 15 esitletakse Kärkla kultuurikeskuses kirjandusloolist suurteost „Hiiumaa kirjanduse lugu“, mille autor on viljakas kirjandusloolane ja kriitik Vaapo Vaher.

Teos ilmub kahes köites ja sisaldab kokku ligi 1800 lehekülge.

Turismiasjaliste ümarlaud 6. novembril

Novembri alguses kogunevad Hiiumaa turismiasjalised, et teha kokkuvõtteid möödunud turismihooajast ja arutada turismisektori arenguvõimalusi Hiiumaal. Valla esindajad räägivad uutest arenguobjektidest ja jäätmekorralduse uutest lahendustest Hiiumaal. Külla tulevad Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) turismiarenduskeskuse esindajad, kes tutvustavad Visit Estonia profikeskkonda ja e-akadeemia võimalusi. EASi Saksamaa esindajad räägivad Saksa turistidest ja sealsest turismiturust. Ümarlauale järgneb info ja koolitustund turismiettevõtete juhtidele, müügi- ja turunduspersonalile EASi turismiettevõtete ärimudelite rakendamise toetusest 2020.

Ümarlaud toimub 6. novembri algusega kell 11 Kärklal, Moe Muusa Disinivabriku saalis.

Hiiumaa haigla kutsub kõiki Kärkla aukodaniku legendaarse kirurgi dr Arnold Parolli pingi avamisele 12. novembril kl 14 Hiiumaa haigla peakse juurde.

MTÜde ümarlaud

Vald ja arenduskeskus kutsuvad MTÜde ja külaseltside esindajad kohtumisele 9. novembril kl 11–13 Sõru muuseumisse.

Näitused

KASSARI MUUSEUMIMAJA

Näitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa.“

Näitus heidab pilgu ennekõike hiidlaste elu argipäeva nähtustele ja sündmustele, kuid jätab ruumi ka filosoofilistele mõtisklustele ning olulistele pöördepunktile saare ajaloos.

Kappide avahoidla Kassari muuseumimajas

Varahoidlaks muudetud näitusruumis saab näha toidu- ehk piimakappe, seinakappe, pesu- ja tööriistakappe, riide- ja puhvetkappe, aga ka kaalukappi, lasteaikakappi, kummutit ja krahvi öökappi.

PIKK MAJA

Puukäsitöömeistri Meelis Kihu-

lase näitus „Puud ja inimesed“

Näitus on keskendunud rahvapärases puutöös enimkasutatud puuliikidele. Läbi rahvapäraste esemete ja kasutusvõimalusi tutvustavate stendide annab näitus põhjaliku ülevaate nende puuliikide olulisusest talu majapidamises. Tekst ja esemed Meelis Kihulane. Kunstnik Epp Margna. Näitus on avatud kuni 6. jaanuar 2020

Näitus „Nähtamatu juubilar – Kärkla kalevivabrik 190“.

Näitusel saab ülevaate Kärkla kalevivabriku nähtamatust mõjust Kärkla linnale ja selle elanike eluviisi kujunemisele, põnevatest vabrikuga seotud tegelastest ja nende lugudest ning veidi ka raskest tööst vabriku sees.

Näituse juures on ka mängutuba! Meil saab mängida vabrikupoes, punuda vaipa, lõnga vihiks kerida, kiikuda kiikhobusega, joonistada ja veel palju muud toredat teha.

Maalinäitus „Kaljo Põllu 85“

Hiiumaa juurtega suurmehe uuenduslikud maalid Simmo Põllu, Viidas Põllu ja Andres Eilarti kogudest.

Muuseumide lahtiolekuajad:

Pikk maja avatud E–L kl 10–17, pühapäeval suletud.

Kassari muuseumimaja avatud T–L kl 10–17, pühapäeval ja esmaspäeval suletud.

Rudolf Tobiase majamuuseum avatud ettetellimisel.

Mihkli talumuuseum avatud ettetellimisel.

Lisainfo: 463 2091 või info@muuseum.hiiumaa.ee

KÄRDLA KULTUURIKESKUSE NÄITUSERUUMIS

16. oktooberist 17. novembrini Kärkla kultuurikeskuse maaliatel- jee näitus „Vaba, aga visa“.

JÄÄTMEKORRALDUS 2020

E, 4. nov kl 12 Kärkla päevakeskuses
kl 15 Palade loodushariduskeskuses
kl 18 Käina kultuurikeskuses

T, 5. nov kl 11 Kõrgessaare vaba aja keskus
kl 14 Emmaste päevakeskuses
kl 17.15 Kärkla kultuurikeskuses,

K, 6. nov kl 10 Hellamaa perekeskuses

Räägitakse jäätmete sorteerimisest ja uuel aastal kehtima hakkava jäätmekorraldusega seotud muudatustest

Räägivad Hiiumaa valla keskkonnaspetsialist Kadri Aljas, keskkonnaameti ja ASI Eesti Keskkonnateenused esindajad

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
Toimetajad: Liina Siniveer, tel 5386 7606, Mirjam Savioja ja Anu Tammearu.
Kujundus ja küljendus Kersti Simsalu Trükikoda Printall
Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel. Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 15. kuupäevaks: info@hiiumaa.ee